

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 29-30 stycznia 2018 na kierunku
pedagogika
prowadzonym w Instytucie Pedagogicznym
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
w Nowym Sączu

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	19 20
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21 22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	21 22
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27 28
Dobre praktyki	28 29
Zalecenia	28 29
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	28 29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	28 29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30 31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31 32
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia. 31 32	31 32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	31 32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32 33
Dobre praktyki	33
Zalecenia	33
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	34

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	<u>3435</u>
Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym	<u>3435</u>
7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Dobre praktyki	38
Zalecenia	38
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	<u>3839</u>
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	<u>3839</u>
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	<u>4243</u>
Zalecenia	<u>4243</u>
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	<u>4243</u>
Załączniki:	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>45</u>
Załącznik nr1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>45</u>
Załącznik nr 2.Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>46</u>
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>48</u>
Załącznik nr4.Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>58</u>
Załącznik nr 5.Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>60</u>
Załącznik nr6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>60</u>
Załącznik nr7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....	<u>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</u> <u>61</u>

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka

członkowie:

1. prof. dr hab. Amadeusz Krause, ekspert PKA
2. dr hab. Sławomir Przybyliński, ekspert PKA
3. dr Waldemar Grądzki, ekspert PKA ds. współpracy z pracodawcami
4. Dominik Leżański, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku pedagogika prowadzonym w Instytucie Pedagogicznym Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Wizytacja tego kierunku odbyła się po raz drugi. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Instytutu, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	pedagogika
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia
Profil kształcenia	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	studia I stopnia: <ul style="list-style-type: none"> • obszar nauk społecznych, w zakresie 58% punktów ECTS • obszar nauk humanistycznych – 42% punktów ECTS studia II stopnia: <ul style="list-style-type: none"> • obszar nauk społecznych, w zakresie 51% punktów ECTS • obszar nauk humanistycznych – 49% punktów ECTS
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	studia I i II stopnia: <ul style="list-style-type: none"> • dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: pedagogika, psychologia, socjologia • dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina filozofia
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I stopnia - 6 semestrów/ 180-183 punkty ECTS w zależności od specjalności Studia II stopnia – 4 semestry/ 120 punktów ECTS
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	<u>Studia stacjonarne I stopnia</u> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna • logopedia i terapia pedagogiczna • nauczanie początkowe z językiem angielskim • praca kulturalno- oświatowa z terapią zajęciową • pedagogika resocjalizacyjna i mediacja • wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną <u>Studia niestacjonarne I stopnia</u>

	<ul style="list-style-type: none"> • pedagogika resocjalizacyjna i mediacja • wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną <p><u>Studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna • edukacja medialna z elementami dziennikarstwa 	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	studia I stopnia – licencjat studia II stopnia - magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	15 nauczycieli akademickich na studiach I stopnia, 15 nauczycieli akademickich na studiach II stopnia,	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	studia I stopnia – 319 studia II stopnia - 32	studia I stopnia – 98 studia II stopnia - 38
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	studia I stopnia: w zakresie 2250-2575 godzin (w zależności od specjalności) studia II stopnia: 1537 godzin	

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1. W Statucie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, gdzie prezentowana jest misja Uczelni czytamy m.in.: „Przekazujemy studentom wiedzę, kształtujemy i rozwijamy ich umiejętności oraz kompetencje społeczne, które pozwalają wykonywać praktyczne zawody, zgodne z nowymi potrzebami intensywnie rozwijanej gospodarki opartej na wiedzy.” (uchwała nr 41/2015 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu). PWSZ posiada także strategię rozwoju na lata 2014-2020 (uchwała 1/2014 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie strategii rozwoju uczelni), w której określono 6 celów strategicznych i 16 celów operacyjnych. Mają one zostać osiągnięte poprzez realizację szczegółowo określonych działań. Przykładowo w celu strategicznym 1 zapisano, iż „Troska o wysoki poziom kształcenia jest fundamentalnym zadaniem Uczelni w warunkach narastającego niżu demograficznego oraz postępującej rywalizacji między uczelniami. Oznacza to przede wszystkim konieczność konstruowania oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy w gospodarce opartej na wiedzy.” Wpisuje się w to właściwie zarysowana koncepcja kształcenia I i II stopnia ocenianego kierunku, realizowanego w Instytucie Pedagogicznym. Uczelnia na kierunku pedagogika kształci na profilu praktycznym, a oferuje następujące specjalności: I st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia i terapia pedagogiczna, Nauczanie początkowe z językiem angielskim, Pedagogika resocjalizacyjna i mediacja, Praca kulturalno-oświatowa i terapia zajęciowa, Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną; na II st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Edukacja medialna z elementami dziennikarstwa. Niniejsza oferta specjalnościowa zgodna jest z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i koresponduje z kierunkami rozwojowymi zachodzącymi w regionie i odpowiada zakresowi działalności zawodowej na ocenianym kierunku, a koncepcja kształcenia kierunku pedagogika odpowiada polityce zapewnienia jakości. Należy w tym miejscu wskazać na trochę mylącą nazwę specjalności Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną, gdzie wyeksponowano jedynie poziom wychowania przedszkolnego, bez elementu wczesnoszkolnego. Otóż standardy nauczycielskie nie dopuszczają rozdzielania przedszkola i szkoły podstawowej na poziomie klas I–III. W sensie realizacji efektów i treści programowych koncepcja kształcenia tejże specjalności zawiera do realizacji poziom wczesnoszkolny, to jednak dla pełnej poprawności, należy przeanalizować modyfikację nazwy specjalności.

Koncepcja kształcenia oraz efekty kształcenia konsultowane są z interesariuszami zewnętrznymi, o czym ZO PKA rozmawiał na spotkaniu z interesariuszami podczas wizytacji, którzy to pracodawcy szeroko prezentowali swoje doświadczenia w zakresie konsultowania spraw związanych z kierunkiem pedagogika. W dokumentacji Instytutu znajdują się uchwały, które niniejsze konsultacje poświadczają: uchwała nr 3/2014 Konwentu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 30 października 2014 r. w sprawie zaopiniowania opisu efektów kształcenia dla nowo tworzonego kierunku „Pedagogika” oraz uchwała nr 3/2015 Konwentu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie zaopiniowania opisu efektów kształcenia dla kierunku Pedagogika, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny. ZO PKA wskazuje, iż specjalność Edukacja medialna z elementami dziennikarstwa (II stopień), na którą w chwili obecnej nie ma chętnych i nie jest realizowana, nie w pełni wpisuje się w koncepcję kształcenia na pedagogice, wykraczając poza przyjęte efekty kształcenia. Bliżej jej do medioznawstwa, czy dziennikarstwa, które posiadają swoje efekty kształcenia i własną tożsamość akademicką.

Plany rozwojowe kierunku koncentrują się, jak wynika z rozmów z Władzami Instytutu, przede wszystkim na poszerzaniu w porozumieniu z przedstawicielami pracodawców oferty specjalnościowej na II stopniu kształcenia. Zarówno podczas rozmów ZO PKA z kadrami prowadzącą zajęcia na ocenianym kierunku, a także jak wynika z analizy treści sylabusów, nauczyciele w koncepcji kształcenia uwzględniają wzorce i doświadczenia krajowe oraz w miarę możliwości międzynarodowe. Wynika to m.in. z faktu mobilności konferencyjnej i erasmusowej kadry, która zdobyte doświadczenia i wiedzę wykorzystuje na zajęciach ze studentami.

1.2 Dla kierunku pedagogika pracami rozwojowymi są praktyczne podręczniki i publikacje z zakresu edukacji, opieki i resocjalizacji dzieci i młodzieży. Pracownicy Instytutu Pedagogiki prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku mają w swoim dorobku kilkadziesiąt prac aplikacyjnych z pedagogiki. Przykładem "Metodyka pracy edukacyjno- aktywizującej z osobami starszymi".2014; "Definiowanie i identyfikowanie uczniów zdolnych" 2009; "Stimulating methods in History teaching- searching for innovative solutions" 2016. Na podstawie tych prac w każdym cyklu kształcenia dokonuje się ewaluacji programów kształcenia pod kątem umiejętności zawodowych studentów. Publikacje pracowników stanowią w części także podstawę projektowania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Przykładem specjalności na drugim stopniu studiów realizowane od 2015 roku "Edukacja medialna z elementami dziennikarstwa" oraz "Oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna". Znaczenie dla kształtowania koncepcji kształcenia ma także współpraca międzynarodowa z Uniwersytetem w Preszowie oraz w Belgradzie. W corocznych cyklicznych wspólnych publikacjach książkowych pracownicy Uniwersytetów oraz Instytutu Pedagogiki PWSZ opisują najnowsze trendy w kształceniu pedagogów oraz prezentują innowacje dydaktyczne. Uczelnia deklaruje, że wyniki tych prac są wykorzystywane na zajęciach dydaktycznych.

1.3. Efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I stopnia, o profilu praktycznym, w PWSZ w Nowym Sączu obowiązują na mocy uchwały nr 15/2015 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia opisu efektów kształcenia dla kierunku Pedagogika, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny. Zaprojektowano 14 efektów z

zakresu wiedzy, 15 z zakresu umiejętności i 7 z zakresu kompetencji społecznych. Efekty przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, a dyscyplin: pedagogika, psychologia, socjologia oraz do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, a dyscypliny filozofia. Natomiast efekty kształcenia dla II stopnia ocenianego kierunku wprowadzone zostały uchwałą nr 47/2014 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie określenia opisu efektów kształcenia dla kierunku „Pedagogika”, na studiach drugiego stopnia, profil praktyczny. Zestaw obowiązujących efektów składa się z 11 efektów z kategorii wiedza, 14 z kategorii umiejętności, a 7 z kompetencji społecznych. Identycznie, jak na pierwszym stopniu, tak i na drugim stopniu efekty przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, a dyscyplin: pedagogika, psychologia, socjologia oraz do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, a dyscypliny filozofia. Niniejsze obszary, dziedziny i dyscypliny naukowe posiadają odzwierciedlenia w przyjętym opisie efektów kształcenia dla I i II stopnia. We wskazanych jednak uchwałach dotyczących efektów kształcenia nie podano całościowego przyporządkowania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin. W uchwale nr 15/2015 dotyczącej I stopnia umiejscowiono kierunek jedynie w obszarach: nauk społecznych i nauk humanistycznych. W uchwale nr 47/2014 dotyczącej II stopnia czytamy, że kierunek pedagogika jest umiejscowiony w obszarze nauk humanistycznych oraz obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie pedagogika. Należy zatem kwestię przyporządkowania doprecyzować.

Jednostka nie opracowała efektów specjalnościowych, koncentrując się na efektach przedmiotowych, które prezentowane są w sylabusach, identyfikując określone przedmioty, nawiązując do kierunkowych efektów kształcenia. Natomiast sformułowane efekty kierunkowe są zrozumiałe oraz czytelne, a także zbieżne z efektami dla obszarów, poziomu i profilu praktycznego, do którego kierunek pedagogika przyporządkowano. Tym samym istnieje realna możliwość osiągnięcia przez studentów tych efektów. W dokumentacji wydziałowej w zbiorze sylabusów znajdują się te opracowane wraz z efektami do przedmiotów język obcy i praktyka. Natomiast efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są ze sobą zgodne. Ponadto przyjęty zestaw efektów obejmuje również te związane ze zdobywaniem przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej odpowiadającego ocenianemu kierunkowi oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

Przy projektowaniu kierunkowych efektów kształcenia wzięto także pod uwagę efekty wynikające ze standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, włączając je w całościowy zbiór opracowanych efektów (m.in. oznaczono skrótem „Skn” w kolumnie, gdzie zapisano odniesienie do obszarowych efektów kształcenia). ZO PKA stoi na stanowisku, iż należałoby opracować odrębne, specjalnościowe efekty kształcenia dla specjalności tzw. nauczycielskich, gdyż to efekty specjalnościowe profilują specjalność i po ich zaprojektowaniu najlepiej stwierdzić, czy uwzględniają one zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U z 2012 r., poz. 131). Tym niemniej na specjalnościach wskazanych przez Uczelnię, jako tzw. nauczycielskie, tj. na I st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia i terapia pedagogiczna, Nauczanie początkowe z językiem angielskim, Wychowanie

przedszkolne z terapią pedagogiczną; na II st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, po analizie dokumentacji niniejszych specjalności można stwierdzić, iż zaprojektowane efekty kształcenia uwzględniają zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- ✓ Koncepcja kształcenia kierunku pedagogika zgodna jest z misją i strategią rozwoju Uczelni. Odpowiada ona celom określonym w strategii Jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości.
- ✓ Mocną stroną koncepcji kształcenia jest to, że jej kształt wynika z prowadzonych konsultacji z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego.
- ✓ Mocną stroną jest bogata oferta specjalnościowa na I stopniu ocenianego kierunku, odpowiadająca zapotrzebowaniu rynku pracy. Słabszą natomiast oferta na II stopniu kształcenia, składająca się z dwóch specjalności, przy czym specjalność Edukacja medialna z elementami dziennikarstwa, na którą obecnie brak jest zainteresowania ze strony studentów, nie w pełni wpisuje się w koncepcję kształcenia na pedagogice, wykraczając poza przyjęte efekty kształcenia. Bliżej jej do medioznawstwa, czy dziennikarstwa, które posiadają swoje efekty kształcenia i własną tożsamość akademicką.
- ✓ Sformułowane efekty kierunkowe są zrozumiałe oraz czytelne, a także zbieżne z efektami dla obszarów, poziomu i profilu praktycznego, do którego kierunek pedagogika przyporządkowano.
- ✓ Na specjalnościach wskazanych przez Uczelnię, jako tzw. nauczycielskie, tj. na I st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia i terapia pedagogiczna, Nauczanie początkowe z językiem angielskim, Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną; na II st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, po analizie dokumentacji niniejszych specjalności można stwierdzić, iż zaprojektowane efekty kształcenia uwzględniają zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.
- ✓ W uchwałach Senatu odnoszących się do efektów kształcenia nie podano pełnego przyporządkowania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.

Dobre praktyki - brak.

Zalecenia

- ✓ Zrezygnować z oferty na kierunku pedagogika II stopnia ze specjalności „Edukacja medialna z elementami dziennikarstwa”, która nie koresponduje z koncepcją kierunku pedagogika, jak również z przyjętymi efektami kierunkowymi dla pedagogiki.
- ✓ Wprowadzić efekty odnoszących się do specjalności tzw. nauczycielskiej, by wprost korespondowały ze standardami nauczycielskimi.

- ✓ Dokonać modyfikacji nazwy specjalności „Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną”, gdzie wyeksponowano jedynie poziom wychowania przedszkolnego, bez elementu wczesnoszkolnego. Otóż standardy nauczycielskie nie dopuszczają rozdzielania przedszkola i szkoły podstawowej na poziomie klas I–III.
- ✓ Dokonać pełnego przyporządkowania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1. W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu na kierunku pedagogika prowadzone są studia I i II stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Na I stopniu studia zaplanowano na 6 semestrów/180-183 pkt. ECTS w zależności od specjalności. Plan studiów I stopnia składa się z modułu przedmiotów podstawowych, kierunkowych, przedmiotów kształcenia wynikających z innych wymagań kierunkowych, przedmiotów kształcenia nauczycielskiego (moduł realizowany na specjalnościach nauczycielskich), przedmiotów z zakresu specjalności głównej, z zakresu specjalności dodatkowej oraz praktyki. Na studiach stacjonarnych do realizacji zaplanowano, na specjalności: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna - 2250 godz./180 pkt. ECTS (wynikające z programu studiów). Do godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich Uczelnia zalicza dodatkowo 185,5 godz. konsultacji (po 3,5 godz. na przedmiot), 44 godziny przeznaczone na egzaminy (22 x 2 godz.) oraz 25 godzin kontaktu z opiekunem praktyk z Uczelni. Całościowy wymiar godzinowy w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich i studentów wynosi 2504,5 godz.; specj. nauczanie początkowe z językiem angielskim – 2300 godz./183 pkt ECTS + 175 godzin konsultacji + 48 godzin przeznaczonych na egzaminy + 25 godzin kontaktowych z opiekunem praktyk z Uczelni, co daje 2548 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem; specj. wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną - 2300 godz./181 pkt. ECTS + 203 godzin konsultacji + 42 godziny przeznaczone na egzaminy + 25 godzin kontaktu z opiekunem praktyk z Uczelni – razem 2570 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem; specj. logopedia z terapią pedagogiczną – 2165 godz. + 185,5 godzin konsultacji + 42 godziny przeznaczonych na egzaminy + 25 godzin kontaktu z opiekunem praktyk z Uczelni - razem 2417,5 godziny w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem; specj. praca kulturalno-oświatowa i terapia zajęciowa - 2020 godz./180 pkt. ECTS + 220,5 godzin konsultacji + 42 godziny przeznaczonych na egzaminy + 25 godzin kontaktu z opiekunem praktyk z Uczelni - razem 2307 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem; specj. pedagogika resocjalizacyjna z mediacją – 2000 godz./180 pkt. ECTS + 185 godzin konsultacji + 44 godziny przeznaczonych na egzaminy + 25 godz. kontaktu z opiekunem praktyk z Uczelni - razem 2254 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem. Natomiast na realizowanych specjalnościach na

studiach niestacjonarnych wycena godzinowa kształtuje się następująco: wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną - 1380 godzin zaprojektowanych w programie studiów + 203 godzin konsultacji + 42 godziny przeznaczone na egzaminy + 25 godzin kontaktowych z opiekunem praktyk z Uczelni - razem 1650 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem; specj. pedagogika resocjalizacyjna i mediacja - 1200 godz. + 185,5 godzin konsultacji + 44 godziny przeznaczone na egzaminy + 25 godz. kontaktowych z opiekunem praktyk z Uczelni – razem 1454,5 godziny w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem.

Na II stopniu kształcenie zaplanowano na 4 semestry/120 pkt. ECTS. Program kształcenia składa się z modułów przedmiotów podstawowych, kierunkowych, przedmiotów kształcenia wynikających z innych wymagań, przedmiotów specjalnościowych i praktyki. Na studiach stacjonarnych do realizacji zaplanowano, na specjalności: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna 1200 godz./120 pkt. ECTS; specj. edukacja medialna z elementami dziennikarstwa – 1200 godz./120 pkt. ECTS. Na studiach niestacjonarnych zaś wycena godzinowa wygląda następująco: specj. edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna 724 godz./120 pkt. ECTS; specj. edukacja medialna z elementami dziennikarstwa – 724 godz./120 pkt. ECTS. Z programów kształcenia wynika, że modułom zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przypisano więcej niż 50% pkt. ECTS. Sekwencja przedmiotów w poszczególnych semestrach jest poprawna, a czas trwania kształcenia pozwala studentom na uzyskanie założonych efektów kształcenia. Istnieje możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów a także realizacji treści kształcenia w czasie przewidzianym na realizację programu studiów oraz przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu studiów na ocenianym kierunku oraz do poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia. Wskazać także należy na spójność treści programowych, w tym treści przewidzianych dla kształcenia w zakresie znajomości języka obcego oraz praktyk zawodowych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku.

Dobór treści na specjalnościach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, tj. I st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia i terapia pedagogiczna, Nauczanie początkowe z językiem angielskim, Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną, a na II stopniu - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, zarówno wymiar godzinowy i punktowy jest zgodny z standardami kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela).

Po analizie sylabusów przedmiotowych pod kątem zamieszczonych w nich treści zajęć proponowanych przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów należy całościowo podkreślić różnorodność i kompleksowość w zakresie doboru treści programowych, a także ich aktualność i zgodność treści programowych z aktualnym stanem zastosowań w praktyce wyników badań związanych z zakresem ocenianego kierunku, standardami działalności zawodowej właściwej dla ocenianego kierunku oraz z potrzebami rynku pracy. Należy wskazać na spójność treści programowych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku, włączając w to również treści przewidziane dla kształcenia w zakresie znajomości języka obcego oraz praktyk studenckich.

Liczba pkt. ECTS, które student uzyskuje za moduły/przedmioty związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, tj. przedmioty o charakterze praktycznym wynosi na I st. (st.

stacjonarne) - nauczanie początkowe z językiem angielskim 89 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki; edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna 86 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki; wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną 87 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki; logopedia i terapia pedagogiczna 86 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki; pedagogika resocjalizacyjna i mediacja 86 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki; praca kulturalno-oświatowa i terapia zajęciowa 86 pkt. ECTS + 17 pkt. ECTS praktyki. Natomiast na II st. (studia stacjonarne, studia niestacjonarne) - na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna 76,5 pkt. ECTS, tak samo na specjalności edukacja medialna z elementami dziennikarstwa 76,5 pkt. ECTS. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż Instytut Pedagogiczny wyposażony jest pomieszczenia i sale (z którymi podczas wizytacji ZO PKA się zapoznał), które pozwalają na zdobywanie przez studenta umiejętności praktycznych. Są to m.in.: sale do nauki gry na instrumencie, a także pracownie komputerowe, muzyczne, przyrodnicza, do edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, psychologiczno-pedagogiczna oraz pracownie edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych (malarstwa, rzeźby, grafiki, rysunku, fotografii, multimediiów). Wobec powyższego część zajęć studenckich odbywa się w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych, a także w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej.

Jednostka przyjęła, iż na kierunku pedagogika specjalność jest wyborem studenta. Oferta przedmiotów do wyboru na obydwu stopniach kształcenia realizowana jest więc m.in. przez wybór przez student określonej specjalności. Po analizie programów płynnie wnioski, iż spełnione jest kryterium zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Należy wskazać na trafność w programach kształcenia doboru form zajęć dydaktycznych, tj. wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń artystyczno-muzycznych, ćwiczeń laboratoryjnych, a także warsztatów, seminariów i lektoratów. Na obydwu stopniach zaprojektowano formy aktywne w postaci różnych rodzajów ćwiczeń, co koresponduje ze specyfiką profilu praktycznego. Natomiast wykorzystywane podczas zajęć metody kształcenia, które prezentują nauczyciele w sylabusach przedmiotowych, są zazwyczaj różnorodne i specyficzne oraz trafnie dobrane do rodzaju i charakteru prowadzonych zajęć. Pozwala to na osiągnięcie założonych efektów kształcenia, w tym w szczególności osiągnięcie efektów obejmujących umiejętności związane na I stopniu z praktycznym przygotowaniem zawodowym, a także kierowania zespołami na II stopniu. O m.in. metodach kształcenia dyskutowano podczas spotkania ZO PKA z kadrami akademicką prowadzącą zajęcia na ocenianym kierunku. Nauczyciele wskazywali na wykorzystywanie szeregu metod aktywizujących, tj. metodę projektu, metodę indywidualnych przypadków, czy też metodę symulacji. W sylabusach podawane są metody stosowane na określonych zajęciach, są nimi m.in.: wykład konwersatoryjny, ćwiczenia praktyczne, prezentacja multimedialna, analiza tekstów i materiałów źródłowych, film edukacyjny, projekt zespołowy, symulacja rozwiązania problemu, warsztaty metodyczne, gry i zabawy, pokazy, burza mózgów, i in. W sylabusach pojawiają się także informacje dosyć ogólne, gdzie nauczyciele podają w zakresie wykorzystywanych metod, zapis następujący: „Wszystkie metody dydaktyczne w zależności od potrzeb”. Na kierunku pedagogika istnieje elastyczność stosowanych metod kształcenia w powiązaniu z możliwością ich dostosowania do różnorodności studentów i ich indywidualnych potrzeb, w tym potrzeb studentów

niepełnosprawnych oraz realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Indywidualizację kształcenia przewiduje Regulamin studiów PWSZ w Nowym Sączu (uchwała nr 18/2017 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów). W regulaminie czytamy: „Dyrektor na wniosek studenta będącego osobą niepełnosprawną może wyrazić zgodę na indywidualne warunki i tryb zajęć dydaktycznych na okres jednego roku (§12 ust.1). Dalej czytamy, iż dyrektor instytutu jest zobowiązany do dostosowania warunków odbywania studiów oraz sposobu przeprowadzania zaliczeń i egzaminów do rodzaju i stopnia niepełnosprawności (...)” (§12 ust.3).

W Uczelni przyjęto (uchwała Nr 72/2016 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania, realizacji i ewaluacji programów kształcenia), iż „(...) jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, obejmujących godziny kontaktowe (zajęcia dydaktyczne z nauczycielem akademickim wynikające z planu studiów, a także konsultacje, egzaminy, zaliczenia sesji) oraz indywidualną pracę studenta, oszacowaną w kartach przedmiotu” (§3 ust.8). Niniejsze wytyczne potwierdza analiza sylabusów przedmiotowych. Podczas wizytacji nie zauważono problemów z liczebnością grup na poszczególnych zajęciach, co sprzyja osiągnięciu przez studentów założonych efektów kształcenia. Sprawę liczebności grup reguluje na Uczelni uchwała Nr 40/2017 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 23 czerwca 2017 r. w sprawie określenia zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiaru zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 207/2018.

W roku akademickim 2017/2018 w PWSZ w Nowym Sączu semestr zimowy dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych trwa od 2 października 2017 r. do 18 lutego 2018 r. Natomiast semestr letni od 19 lutego 2018 r. do 30 września 2018 r. Harmonogram przewiduje m.in. sesje zaliczeniowe - zimową i letnią (zarządzenie Nr 37/2017 Rektora PWSZ w Nowym Sączu z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2017/2018). Studenci studiów stacjonarnych na ocenianym kierunku realizują zajęcia od poniedziałku do piątku w różnych godzinach w zależności od rocznika i stopnia kształcenia (8.00-20.00). Natomiast na studiach niestacjonarnych zajęcia mogą odbywać się w piątek w godz. 15.30-20.00, w sobotę i niedzielę - 8.00-20.30.

Na kierunku pedagogika kształcenie prowadzone jest w tradycyjnej formie. W programie kształcenia nie przewiduje się zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Praktyki zawodowe umożliwiają realizację przypisanych do nich kierunkowych efektów kształcenia mają ściśle określoną tematykę opisaną w programach praktyk, odpowiednią dla specjalności kształcenia i poziomu studiów. Dobór miejsc praktyk umożliwia realizację tych programów. Praktyki prowadzone są w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, np. zawarte w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz.U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.) i rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. *w sprawie warunków prowadzenia studiów* (Dz.U. 2016 poz. 1596), a także zgodnie z wewnętrznymi regulacjami prawnymi uczelni, w tym: *Regulaminem studiów PWSZ w Nowym Sączu z 2017 r. (§ 29)*, *Zarządzeniem nr 5/2016 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły*

Zawodowej w Nowym Sączu z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu praktyk zawodowych realizowanych przez studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu oraz w oparciu o Uchwałę Nr 34/2016 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu z 20 maja 2016 r. w sprawie określenia warunków zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki zawodowej.

Praktyki zawodowe na kierunku *Pedagogika* (na wszystkich specjalnościach) obejmują łącznie 480 godzin (3 miesiące). Praktyki stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają zaliczeniu. Student za prawidłową realizację praktyk może otrzymać łącznie 4 pkt ECTS.

Przykładowo praktyki na specjalności *Logopedia i terapia pedagogiczna* odbywają się (w przeważającej części) równolegle z realizacją dydaktyki ogólnej i poszczególnych dydaktyk szczegółowych. Stanowią integralną całość zaprojektowaną tak, aby wiedza teoretyczna stanowiła podstawę do nabywania praktycznych umiejętności potrzebnych do wykonywania zawodu nauczyciela. Po 30 godzinnej praktyce w sem. I dotyczącej przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, studenci odbywają w semestrach: II (90 godz.), III (70 godz.) i IV (60 godz.) łącznie 220 godzin praktyk z terapii pedagogicznej. Od semestru III do VI przewidziano do realizacji 230 godzin praktyk z zakresu logopedii, przy czym w semestrach III, IV i V studenci odbywają po 60 godzin praktyk śródrocznych, a w sem. VI – 50 godz. praktyk.

Reasumując, na wszystkich specjalnościach kierunku Pedagogika (profil praktyczny) i to zarówno na studiach I, jak i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, tzw. **praktyki ciągłe i śródroczne** obejmują łącznie 480 godzin (co daje średnio 3 miesiące zajęć praktycznych po 160 godzin miesięcznie / 8 godzin dziennie). Ten wymiar praktyk pozwala osiągnąć zakładane efekty w szerokim zakresie, co też bardzo pozytywnie oceniają studenci.

Dokumentacja dotycząca realizacji praktyk jest prowadzona prawidłowo na wszystkich jej etapach: planowania, oceny bazy do realizacji praktyk u pracodawców, przygotowywania i podpisywania umów o realizację praktyk, kontroli przebiegu praktyk po stronie zakładu pracy i uczelni oraz oceny efektów kształcenia na etapie oceny i zaliczenia praktyk.

Wartością dodaną są tzw. **praktyki pilotażowe**.

PWSZ w Nowym Sączu uczestniczy w projekcie MNiSW dotyczącego praktyk pilotażowych. Warto podkreślić jest wysokie zaangażowanie uczelni, w tym studentów na kierunku Pedagogika w realizację projektu, w którym uczestniczy ogółem 46 studentów (co stanowi ok. 15% studentów studiów stacjonarnych) oraz 6 opiekunów po stronie uczelni. Jednocześnie przewiduje się, że po stronie pracodawców w projekcie praktyk pilotażowych weźmie udział 35 opiekunów z różnych instytucji i zakładów pracy.

Projekt pn. *Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych* ma generalnie na celu wypracowanie jednolitego sposobu prowadzenia sześciomiesięcznych praktyk zawodowych, który po odpowiednich regulacjach prawnych mógłby być wprowadzony jako **rozwiązanie systemowe dla wyższych szkół zawodowych**, na pierwszym stopniu studiów na kierunkach studiów o profilu praktycznym. Między innymi z tego powodu, praktyki zawodowe realizowane w projekcie nazwano pilotażowymi, podczas których będzie miało

miejsce testowanie zaproponowanych rozwiązań i ujednoczenie warunków prowadzenia praktyk zawodowych.

Realizacja tego Programu w PWSZ w Nowym Sączu odbywa się poprzez zaliczenie tzw. **praktyk ciągłych i śródrocznych** (obejmujących łącznie 480 godzin) jako 3 miesięcznych praktyk rozproszonych oraz 3 miesięcznej praktyki po zakończeniu toku studiów.

W założeniach projektu przyjęto, że projekt ten będzie realizowany do 28 lutego 2019 r., a więc jeszcze przez jeden rok. Jego efekty powinny przynieść szereg korzyści dla uczelni, w tym zwiększenie funkcjonalności uczelni poprzez wypracowanie nowych metod współpracy pomiędzy uczelnią, a pracodawcami, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy i potrzeb interesariuszy przy wykorzystaniu aplikacyjnej pracy dyplomowej.

2.2. PWSZ w Nowym Sączu na kierunku pedagogika na obszar związany z monitorowaniem osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia składają się w szczególności: prace etapowe – zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz prace licencjackie i magisterskie. Kadra akademicka w opracowywanych kartach przedmiotowych określa zasady obowiązujące studentów oraz prezentuje sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, tj. „Sposoby oceny”, „Kryteria oceny”, „Warunki zaliczenia przedmiotu”. W rubryce „sposoby oceny” nauczyciele podają m.in.: egzamin, sprawdzian pisemny, odpowiedź ustna, test, kolokwium, ćwiczenia praktyczne, projekt indywidualny/zbiorowy, prezentacja multimedialna, zaliczenie praktyczne, aktywność na zajęciach i in. W niektórych sylabusach wykładowcy wskazują także na „obecność na zajęciach”, czy „frekwencję”. Otóż udział studentów w zajęciach to ważny element procesu kształcenia, ale należy pamiętać, iż obecność, czy brak obecności się powinno samodzielnie determinować weryfikacji efektów kształcenia. Natomiast w „Kryteriach oceny” prezentowana jest szczegółowo weryfikacja każdego założonego do przedmiotu efektu, w rozbiciu na ocenę 3, 4, i 5. Takie przedstawienie sprawy rodzi pytanie o możliwości uchwycenia przez nauczyciela oceny od 3 do 5 każdego efektu z osobna. W omawianej kwestii warto wspomnieć, iż oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia podlegają analizie pod kątem ich struktury zgodnie z uczelnianą procedurą „Monitorowanie i ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia”. Po analizie zapisów sylabusów należy wskazać skuteczność metod weryfikacji i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów. Metody niniejsze są różnorodne, specyficzne i zazwyczaj trafnie dobrane do zakładanych efektów kształcenia, dając możliwość oceny stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Można w związku z tym mówić o wiarygodności i porównywalności wyników ocen. W obszarze weryfikacji ZO PKA dokonał przeglądu protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych z obydwu stopni i form kształcenia na ocenianym kierunku. Dokumentowanie wyników sprawdzania i oceny efektów kształcenia w postaci protokołów należy ocenić pozytywnie. Oceny w analizowanych protokołach są zazwyczaj zróżnicowane, choć pojawiają się też takie, gdzie są same oceny bardzo dobre (np. przedmiot: Edukacja polonistyczna z metodyką: Kultura żywego słowa i działalność teatralna w edukacji dziecka – nr protokołu 1365/2017). Rzecz jasna nie jest niemożliwe, by wszyscy oceniani studenci na określonym przedmiocie na identycznym, wysokim poziomie osiągnęli zaprojektowane efekty kształcenia, ale warto w tej sytuacji przyrzeć się sposobom weryfikacji efektów kształcenia.

Biorąc pod uwagę monitorowanie stopnia weryfikacji efektów kształcenia, to ZO PKA podczas wizytacji dokonał także przeglądu prac etapowych, w postaci prac zaliczeniowych i

egzaminacyjnych. Podczas ich analizy nie zauważono większych problemów z weryfikacją efektów kształcenia.

Zapoznano się także z procesem dyplomowania, jako ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia. Proceduralnie proces ten kształtuje się na właściwym poziomie. W PWSZ dyplomowanie regulowane jest szeregiem wewnętrznych przepisów, tj. m.in.: Zarządzenie Nr 66/2017 Rektora PWSZ w Nowym Sączu z dnia 29 września 2017 r. w sprawie ramowego regulaminu dyplomowania studentów, Zarządzenie Nr 71/2017 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu z dnia 5 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu antyplagiatowego określającego zasady funkcjonowania w Uczelni Akademickiego Systemu Archiwizacji Prac. Zagadnienia odnoszące się do procesu dyplomowania ujęte są także w Regulaminie studiów PWSZ – Rozdział XI – Praca dyplomowa; Rozdział XII – Egzamin dyplomowy (uchwała Nr 18/2017 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów).

Prace dyplomowe na I i II stopniu kształcenia przygotowywane są pod opieką promotorów na seminariach. Tematy i zakres prac dyplomowych opiniuje Rada Instytutu, a ostatecznie zatwierdza Dyrektor Instytutu. Prace licencjackie i magisterskie poddawane są kontroli w systemie antyplagiatowym.

ZO PKA dokonał analizy prac dyplomowych absolwentów kierunku pedagogika (załącznik 3 Część II raportu). Wynika z tego, iż w części analizowanych prac pracach pojawiają się usterki metodologiczne oraz w zakresie wykorzystania i analizy literatury przedmiotu, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. Niniejsze uwagi w pewnym zakresie obniżają merytoryczną ocenę procesu dyplomowania. Ponadto pojawiają się na II stopniu prace o niepedagogicznej tematyce i zawartości (np. Formy i funkcje dziennikarstwa ekologicznego w Internecie, Formy i funkcje reklam w mediach nowosądeckich). Nieraz oceny w recenzjach są zawyżone i nieadekwatne do poziomu merytorycznego pracy.

Podczas wizytacji nie zauważono problemów w odniesieniu do warunków równego traktowania studentów w procesie sprawdzania i oceniania efektów, a także w zakresie bezstronności i przejrzystości tego procesu.

2.3. Warunki i tryb rekrutacji w PWSZ w Nowym Sączu w roku akademickim 2017/2018 regulowane są uchwałami Senatu PWSZ, tj. m.in.: uchwała Nr 30/2016 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 15 kwietnia 2016 roku w sprawie warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia o profilu praktycznym pierwszego i drugiego stopnia, w roku akademickim 2017/2018 i uchwałą ją zmieniającą - uchwała Nr 16/2017 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 17 marca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia o profilu praktycznym pierwszego i drugiego stopnia, w roku akademickim 2017/2018. O liczbie miejsc rekrutacyjnych traktuje uchwała Nr 60/2017 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 23 czerwca 2017 roku w sprawie ustalenia liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, w roku akademickim 2017/2018. Zgodnie z uchwałą Nr 30/2016 Senatu PWSZ „Rekrutacja na studia

pierwszego stopnia jest prowadzona na podstawie wyników z egzaminu dojrzałości (...)” - §2 ust. 3. Natomiast „Rekrutacja na studia drugiego stopnia jest prowadzona na podstawie średniej arytmetycznej ocen uzyskanych na studiach pierwszego stopnia/jednolitych magisterskich (...)” - §2 ust. 4. Ponadto w procesie rekrutacji zarówno na pierwszy, jak i drugi stopień kształcenia na oceniany kierunek wprowadza się egzamin wstępny. Na pierwszym stopniu, przy rekrutacji na kierunek pedagogika z preferencją specjalności nauczycielskiej obowiązuje „sprawdzian zdolności muzycznych” oraz „sprawdzenie mowy i dykcji” (§4 ust. 2 pkt. 2. lit. a, b). O przyjęcie zaś na drugi stopień na oceniany kierunek mogą ubiegać się absolwenci pierwszego stopnia posiadający dyplom kierunku studiów z obszaru nauk społecznych lub nauk humanistycznych w specjalnościach nauczycielskich. Wówczas posiadają oni możliwość studiowania na drugim stopniu na specjalności nauczycielskiej, „po zaliczeniu modułu przedmiotów dydaktycznych” (§7 ust. 4 pkt. 3). Holistycznie odnosząc się do procedury rekrutacyjnej w PWSZ, to należy stwierdzić, iż kryteria kwalifikacyjne na studia pedagogiczne są przejrzyste i zrozumiałe, a zasady przy doborze kandydatów na studia w procesie kwalifikacyjnym zapewniają właściwy dobór kandydatów na ocenianym kierunku pedagogika. Uczelnia wprowadza egzaminy wstępne, szczególnie dla osób aplikujących do studiowania na specjalności tzw. nauczycielskiej. Daje to możliwość pełniejszego monitorowania kandydatów do przyszłej pracy w przedszkolu, czy w klasach I-III szkoły podstawowej.

W PWSZ w Nowym Sączu obowiązuje Regulamin potwierdzania efektów uczenia się (zał. do uchwały Nr 6/2015 Senatu PWSZ w Nowym Sączu z dnia 20 lutego 2015 r. w sprawie określenia organizacji potwierdzania efektów uczenia się). Regulamin zawiera „Zasady potwierdzania efektów uczenia się”, „Warunki potwierdzania efektów uczenia się”, „Komisje weryfikujące efekty uczenia się”, „Tryb potwierdzania efektów uczenia się”, „Uznawanie efektów uczenia się”, „Przyjęcia na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- ✓ Z programów kształcenia wynika, że modułom zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przypisano więcej niż 50% pkt. ECTS. Sekwencja przedmiotów w poszczególnych semestrach jest poprawna, a czas trwania kształcenia pozwala studentom na uzyskanie założonych efektów kształcenia. W tym kontekście jednak należy wskazać na znacznie rozbudowane według ZO PKA, godzinowo programy kształcenia, co może mieć wpływ na higienę pracy studenta. Otóż oprócz wskazanych wyżej godzin kontaktowych na całość programu składają się także wykazane w sylabusach godziny samodzielnej pracy studenta, co może skutkować tym, iż student, by osiągnąć określone efekty kształcenia musi poświęcić znaczną liczbę godzin nauki podczas dnia.
- ✓ Mocną stroną jest trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom.
- ✓ Należy wskazać na różnorodne i aktualne treści programowe oraz ich powiązanie z aktualnym stanem zastosowań w praktyce wyników badań związanych z zakresem ocenianego kierunku.

- ✓ Na realizowanych specjalnościach tzw. nauczycielskich – tj. na I st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia i terapia pedagogiczna, Nauczanie początkowe z językiem angielskim, Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną; na II st. - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna - dobór treści jest zgodny ze standardami kształcenia nauczycieli.
- ✓ Programy kształcenia I i II stopnia spełniają wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.
- ✓ Z analizy kart opisu przedmiotów wynika, że spełnione są wytyczne 25 – 30 godz./1 pkt. ECTS, jako miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
- ✓ Nauczyciele w sylabusach prezentują różnorodne i specyficzne metody kształcenia, w tym aktywizujące formy pracy ze studentami, dobierając je w zależności od rodzaju i formy zajęć dydaktycznych. Istnieje także elastyczność stosowanych metod kształcenia w powiązaniu z możliwością ich dostosowania do różnorodności studentów i ich indywidualnych potrzeb, w tym potrzeb studentów niepełnosprawnych oraz realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.
- ✓ Po analizie zapisów sylabusów należy wskazać skuteczność metod weryfikacji i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów. Metody niniejsze są zazwyczaj trafnie dobrane do zakładanych efektów kształcenia, dając możliwość oceny stopnia ich osiągnięcia przez studentów.
- ✓ Proceduralnie proces dyplomowania należy ocenić pozytywnie. Jednak analiza prac dyplomowych wykazała w nielicznych opracowaniach usterki metodologiczne oraz niedostatek w zakresie wykorzystania i analizy literatury przedmiotu, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. Ponadto pojawiają się na II stopniu prace o niepedagogicznej tematyce i zawartości.
- ✓ Część ocen w recenzjach prac dyplomowych nie posiada odzwierciedlenia poziomu merytorycznego pracy.
- ✓ Procedura rekrutacyjna na I i II stopień kształcenia na oceniany kierunek jest przejrzysta i zrozumiała, a zasady przy doborze kandydatów na studia w procesie kwalifikacyjnym zapewniają właściwy dobór kandydatów.

Dobre praktyki

- ✓ Uczestnictwo PWSZ w projekcie MNiSW dotyczącego praktyk pilotażowych pozwoliło na organizację dodatkowych 3-miesięcznych (tzw. pilotażowych) praktyk zawodowych dla 46 studentów kierunku Pedagogika. Konsekwencją tego działania jest ściślejsze powiązanie uczelni ze środowiskiem społeczno-gospodarczym regionu i lokalnym rynkiem pracy, a także możliwość przygotowania się do organizacji płatnych 6-miesięcznych praktyk zawodowych w przyszłości.

Zalecenia

- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, celem wyeliminowania usterek pojawiających się w pracach dyplomowych.

- ✓ Uczulić osoby dokonujące recenzji prac dyplomowych, by oceny były adekwatne do poziomu merytorycznego pracy.
- ✓ W kontekście pojawiających się na II stopniu prac dyplomowych o niepedagogicznej tematyce i zawartości, dokonać pełniejszej ich weryfikacji celem wyeliminowania usterek.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Strukturę organizacyjną Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia tworzą: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia. W realizacji działań projakościowych uczestniczą również Prorektor ds. studenckich i kształcenia oraz Prorektor ds. nauki, rozwoju i współpracy, którzy składają coroczne sprawozdania i plany działań, a także Dyrektorzy Instytutu zobligowani do opracowania Planu działań naprawczych, którego podstawą jest raport samooceny i wskazówki pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia. Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawuje Rektor. System ten swoim zakresem działania obejmuje w szczególności:

- badanie jakości pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne;
- monitorowanie realizowanych w instytutach okresowych przeglądów programów kształcenia, ich oceny oraz doskonalenia;
- badanie skuteczności osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
- monitorowanie współpracy instytutów z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- monitorowanie infrastruktury wykorzystywanej do realizacji efektów kształcenia;
- monitorowanie wsparcia studentów w procesie uczenia się;
- ocenę publicznego dostępu do informacji na temat kształcenia;
- monitorowanie karier zawodowych i losów ekonomicznych absolwentów Uczelni;
- zapobieganie zjawiskom nieprawidłowym;
- monitorowanie funkcjonowanie potwierdzania efektów uczenia się;
- badanie skuteczności działania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W odniesieniu do każdego z 11 ww. obszarów uszczegółowiono przedmiot i cele analizy, zaprojektowano narzędzia weryfikacji i wskazano podmioty odpowiedzialne. Ponadto opracowano szereg procedur wraz ze wzorami dokumentów, które służą do ich realizacji, np. oceny programu kształcenia przez nauczycieli, badania losów zawodowych absolwentów czy

też oceny zajęć przez studentów. Opracowane procedury należy ocenić pozytywnie, w szczególności mając na uwadze fakt, że w przejrzysty i uporządkowany sposób określają one postępowanie w zakresie monitorowania i oceny jakości procesu kształcenia. Niemniej jednak w toku wizytacji ustalono, że choć wszystkie z nich są w praktyce realizowane, realizacja ta w pojedynczych przypadkach jest niepełna w odniesieniu do szczegółowych wytycznych wynikających z przyjętych założeń, np. Jednostka nie opublikowała na swojej stronie internetowej sylabusów czy też informacji o pięciu nauczycielach akademickich, którzy w wyniku oceny dokonywanej cosemestralnie przez studentów za pośrednictwem ankietyzacji uzyskali najwyższe oceny.

Proces projektowania programu kształcenia rozpoczyna praca nieformalnej grupy nauczycieli akademickich, głównie kierowników zakładów nad projektem programu, który następnie przedstawiany jest Radzie Instytutu. Po zatwierdzeniu przez Radę Instytutu, projekt przekazywany jest do Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i po pozytywnym zaopiniowaniu staje się punktem porządku obrad Senatu. Zakres i formę współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym określa między innymi Statut Uczelni (§18), na mocy którego w skład powołanego przy Uczelni Konwentu wchodzi między innymi przedstawiciele samorządu terytorialnego, a także wybrani pracodawcy. Programy kształcenia na wizytowanym kierunku podlegają opiniowaniu interesariuszy zewnętrznych, którzy w praktyce odnoszą się i wnoszą uwagi m.in. do zakładanych efektów kształcenia. Ponadto corocznie opiekun praktyk zawodowych pozyskuje opinie pracodawców w zakresie stopnia przygotowania studentów do realizacji zadań zawodowych, właściwych do wykonywanych czynności w ramach realizowanych praktyk oraz oczekiwań potencjalnych pracodawców. W proces projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostali zaangażowani również studenci, bowiem ich przedstawiciele zasiadają w Radzie Instytutu oraz Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Ponadto projekt programu lub jego zmian jest opiniowany przez Samorząd Studencki. Warto podkreślić, że nauczyciele akademicy mogą zgłaszać swoje sugestie do Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Istotnym narzędziem stosowanym w Uczelni do monitorowania jakości kształcenia są raporty samooceny opracowywane rokrocznie przez Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia dla każdego kierunku na podstawie przeprowadzonego audytu wewnętrznego i przedkładane Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia. Dyrektor Instytutu zobowiązany jest do sporządzania planu działań naprawczych na podstawie otrzymanego raportu samooceny dla kierunku. Ponadto pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia sporządza coroczne sprawozdanie z działalności USZJK, w którym zawarte są rekomendacje i wskazówki dla komisji instytutowych.

Monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia jest jednym z elementów audytu wewnętrznego na kierunku studiów. Zgodnie z założeniami audyt ten obejmuje m.in. ocenę:

- zaplanowanych i zrealizowanych zmian dotyczących programu kształcenia i warunków jego realizacji;
- jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, z wykorzystaniem w tym celu m.in. wniosków wynikających z hospitacji zajęć oraz oceny zajęć przeprowadzanej wśród studentów za pośrednictwem procesu ankietyzacji;
- programu kształcenia i stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, z wykorzystaniem w tym celu m.in. wniosków wynikających z analizy: rozkładu ocen,

kwestionariuszy ankietowych skierowanych do nauczycieli akademickich dotyczących realizacji procesu dydaktycznego, próbek prac studentów potwierdzających osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, jakości procesu dyplomowania, w tym jakości prac dyplomowych (na podstawie oceny przykładowych prac dyplomowych z każdej specjalności), raportu z badania losów zawodowych absolwentów, raportu podsumowującego realizację przez studentów praktyk zawodowych.

Ponadto corocznie kierownicy zakładów weryfikują karty przedmiotów i w razie zastrzeżeń odsyłają je nauczycielom akademickim w celu modyfikacji przed akceptacją.

Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia obejmuje wszystkie przedmioty realizowane na wizytowanym kierunku oraz proces dyplomowania. W odniesieniu do przedmiotów źródła danych dla oceny stopnia realizacji efektów kształcenia i stosowane metody zostały określone w sylabusach, zaś w przypadku procesu dyplomowania w stosownych dokumentach wewnętrznych Uczelni doprecyzowanych na poziomie Instytutu. Zgodnie z przyjętymi założeniami monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia realizowane jest przez nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne przedmioty/moduły, którzy po zakończeniu zajęć wypełniają kwestionariusz, którego wzór stanowi załącznik do **procedury Pr-1 Monitorowanie i ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**. We wspomnianym kwestionariuszu zawarte zostały następujące pytania, na które każdy nauczyciel powinien udzielić odpowiedzi:

- Jakie zaplanował(a) Pan(i) zmiany w przedmiotowych efektach kształcenia, treściach kształcenia, metodach prowadzenia zajęć i sposobach weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia w ramach prowadzonych przedmiotów?
- Jakich zaplanowanych w poprzednim roku zmian nie wprowadził(a) Pan(i) i dlaczego?
- Jaki wpływ miały na prowadzone przez Pana/Panią zajęcia wyniki z oceny zajęć dydaktycznych dokonanej przez studentów w poprzednim roku akademickim?

Ponadto w przypadku prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym, nauczyciel jest obowiązany dokonać samooceny adekwatności do warunków zbliżonych do rzeczywistych stanowisk pracy. We wzorze kwestionariusza skierowanego do nauczycieli akademickich przewidziano również fakultatywną możliwość dokonania analizy struktury ocen uzyskiwanych przez studentów w ramach prowadzonych zajęć i sformułowania wniosków w tym zakresie. Jednocześnie należy zaznaczyć, że analiza struktury ocen jest przeprowadzana niezależnie przez Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Warto podkreślić, że tematyka monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia podejmowana jest w Uczelni od wielu lat, co należy ocenić jednoznacznie pozytywnie, niemniej jednak ZO zwraca uwagę na potrzebę zaprojektowania i wdrożenia w tym obszarze działań doskonalących. W toku wizytacji ZO ustalił, że tylko sporadycznie formułowane są wnioski odnoszące się do stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, które mogłyby służyć jego doskonaleniu. Zdaniem ZO w celu zwiększenia przydatności ww. działań Uczelnia powinna zmodyfikować dotychczasowe rozwiązania w zakresie, który umożliwi diagnozowanie konkretnych efektów kształcenia sprawiających studentom największą trudność. Kwestionariusz skierowany do nauczycieli akademickich powinien uwzględniać konieczność

wskazania efektów kształcenia, które nie zostały osiągnięte lub/i których osiągnięcie sprawiło studentom największą trudność oraz prawdopodobnych przyczyn takiego stanu rzeczy i sugerowanych zmian (w przypadku, gdy wskazana przez nauczyciela przyczyna uzasadnia podjęcie jakichś działań). Pozytywnym aspektem takiego rozwiązania byłoby uzyskiwanie pogłębionych opinii, które mogłyby przyczynić się do doskonalenia stopnia osiągania efektów kształcenia, w tym także poprzez, silniejsze niż dotychczas, powiązanie proponowanych zmian z ich konkretnymi przesłankami wynikającymi z analizy stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zdaniem ZO, podjęcie takich działań może pozytywnie wpłynąć na doskonalenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poprzez wywoływanie refleksji, a w dalszej kolejności ewentualnych modyfikacji elementów procesu kształcenia.

Analiza dokonana przez ZO wykazała, że w latach 2012-2017, w efekcie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia, Jednostka podjęła szereg działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. Przykładowe działania oraz przesłanki do ich podjęcia przedstawiono w tabeli poniżej.

Wnioski wynikające z monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji	Działania doskonalące
<p>Dominacja wysokich ocen – z przeprowadzonej analizy rozkładu ocen przeprowadzonej w roku akademickim 2011/2012 wynikało, że w przypadku 54 przedmiotów prowadzący zajęcia wystawili tylko najwyższe oceny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przekazanie wyników osobom wystawiającym najwyższe oceny; • omówienie problematyki właściwego i rzetelnego weryfikowania wiedzy i umiejętności studentów przez nauczycieli akademickich. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie rozkładu ocen w kolejnych latach, np.: <ul style="list-style-type: none"> - badanie w roku akademickim 2012/2013 – w 20 protokołach stwierdzono dominację ocen najwyższych; - analiza rozkładu ocen w roku akademickim 2016/2017 – 23 protokołów z najwyższymi ocenami na studiach I stopnia i 7 na studiach II stopnia.
<p>Badanie jakości prac dyplomowych, przeprowadzone w roku akademickim 2012/2013 wykazało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przypadku prawie połowy analizowanych prac (11 z 21) promotor wystawił zawyżoną ocenę, w przypadku recenzji dotyczyło to 6 prac; • promotorzy zbyt mały nacisk kładli na poprawność językową prac - za wysoko oceniono styl wypowiedzi, mimo że w pracy znajdowały się błędy językowe; • 12 ocen prac dyplomowych oraz 8 recenzji zawierało zbyt ogólne uzasadnienie, ograniczające się do streszczenia zawartości poszczególnych rozdziałów pracy. W uzasadnieniu zawarto zbyt mało krytycznych uwag, 	<ul style="list-style-type: none"> • przekazanie wyników promotorom; • badanie jakości prac dyplomowych w kolejnych latach akademickich zgodnie z procedurą USZJK – uzyskane wyniki wskazywały na poprawę jakości prac dyplomowych, chociaż ciągle nie uzyskano stanu zadowalającego w tym obszarze; • powołanie w roku akademickim 2015/2016 zespołu do opracowania wytycznych i kryteriów oceny prac dyplomowych na studiach I i II stopnia; • opracowanie wytycznych i kryteriów oceny, które obowiązują od roku akademickiego 2016/2017 i zostały udostępnione na stronie internetowej Instytutu.

które stanowiłyby uzasadnienie wystawionej przez promotora lub recenzenta oceny.	
Badanie jakości seminariów dyplomowych – w związku z liczną grupą studentów, którzy ubiegali się o termin przesunięcia oddania pracy dyplomowej Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadziła wśród studentów badanie ankietowe dotyczące jakości prowadzonych seminariów. Przeprowadzone w roku akademickim 2011/2012 badanie wykazało, że seminaria nie odbywają się zgodnie z harmonogramem, trwają zbyt krótko oraz na ogół mają charakter konsultacji.	<ul style="list-style-type: none"> • przekazanie promotorom otrzymanych wyników, ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że seminaria odgrywają ważną rolę w procesie przygotowania pracy dyplomowej; • monitorowanie jakości prowadzonych seminariów w roku akademickim 2012/2013 (znacząca poprawa oceny jakości prowadzonych seminariów), a także w roku akademickim 2015/2016 – w ostatnim badaniu nieprawidłowości dotyczyły tylko dotyczyły jednego promotora, który obecnie nie jest pracownikiem Instytutu Pedagogicznego.
Stwierdzono niezadowalający kontakt z interesariuszami zewnętrznymi, którego efektem byłyby konkretne zmiany w programie kształcenia– zbyt mało informacji wynikających z pisemnych propozycji pozyskiwanych za pośrednictwem opiekunów praktyk w związku z realizacją jednej z procedur WSZJK.	<p>W marcu 2015 roku zorganizowano cykl spotkań Dyrekcji Instytutu z interesariuszami zewnętrznymi, a także z opiekunami praktyk z ramienia Uczelni. Przed spotkaniem do placówek wysłano programy kształcenia, w tym sylabusy z prośbą o przygotowanie uwag, które w rezultacie zostały uwzględnione przy opracowywaniu koncepcji kształcenia związanej z przeprofilowaniem kierunku Spotkania te odbyły się z 3 grupami interesariuszy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawicielami placówek, w których studenci odbywają praktyki z zakresu pedagogiki resocjalizacyjnej; - przedstawicielami przedszkoli; - przedstawicielami szkół podstawowych <p>W każdym roku opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni pozyskują informacje od zakładowych opiekunów praktyk w placówkach, a sugestie dokumentują w postaci druku, którego wzór stanowi załącznik do jednej z procedur WSZJK, na którym oceniane są: wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Należy podkreślić, że na ogół uwagi nie sugerują zmian w programach kształcenia, dotyczą zaś dokumentacji związanej z praktykami.</p>

W toku wizytacji przedstawiciele Jednostki wskazali również szereg konkretnych zmian w programie kształcenia, które zostały wprowadzone w ostatnich latach, np.:

- w roku akademickim 2015/2016, w związku z sugestiami interesariuszy zewnętrznych:
 - 1) wprowadzono przedmiot kultura języka mówionego, w ramach którego studenci rozwijają umiejętności poprawnego wypowiedzenia się,
 - 2) zmodyfikowano metody kształcenia - stosowanie metod aktywizujących, symulacji zajęć, ćwiczeń praktycznych,

3) wprowadzono praktyki ciągle przewidziane do realizacji we wrześniu po pierwszym i drugim roku studiów;

- w roku akademickim 2016/2017, w związku z wnioskami wynikającymi z analizy programu kształcenia przez Dyрекcję Instytutu oraz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku: 1) wprowadzono przedmiot pedeutologia, zaś przedmiot andragogika na studiach II stopnia jest realizowany w formie wykładów (45 godzin) oraz ćwiczeń (30 godzin), a nie jak do tego czasu jedynie w formie wykładów, 2) zmieniono formę zajęć z ćwiczeń audytoryjnych na warsztatową (w odniesieniu do przedmiotów: gry i zabawy muzyczne, zajęcia ruchowe w przedszkolu, zaburzenia mowy – diagnoza i terapia, edukacja zdrowotna, udzielanie pierwszej pomocy, komunikacja interpersonalna, umiejętność publicznego występowania, drama w terapii, warsztaty muzykoterapii, choreografia; trening asertywność i trening mediacji;
- w roku akademickim 2017/2018 wprowadzono zmiany wynikające z przeglądu nakładu czasu i pracy wyrażonego w punktach ECTS, np. dodano 1 punkt do praktyk z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, zmniejszono o 2 liczbę punktów przypisaną do lektoratu z języka angielskiego, dodano 1 punkt do przedmiotu podstawy samokształcenia i przedsiębiorczości.

Odnosząc się do publicznego dostępu do informacji należy stwierdzić, że obszar ten jest ujęty w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia jako proces. W Uczelni obowiązuje **procedura Pr-11 Zapewnienie publicznego dostępu do informacji**, której celem jest zapewnienie publicznego dostępu do aktualnych informacji o programach kształcenia oraz realizacji procesu kształcenia. Zgodnie z przyjętymi założeniami Dyrektor Instytutu zamieszcza na stronie internetowej instytutu:

- aktualne programy kształcenia (efekty kształcenia, plany studiów, karty przedmiotów, sylwetki absolwentów),
- informacje dotyczące zmian w harmonogramach zajęć (z odpowiednim wyprzedzeniem),
- wyniki przeprowadzanej wśród studentów ankietyzacji (zgodnie z **procedurą Pr-2**),
- wyniki badań oceny jakości obsługi administracyjnej studentów (zgodnie z **procedurą Pr-6**),
- informacje o przedsięwzięciach instytutowych mających na celu poprawę jakości kształcenia, w szczególności informacje dyrekcji o planowanych na dany rok działaniach.

Ponadto Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia zamieszcza na stronie internetowej sprawozdanie dotyczące funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni.

PWSZ w Nowym Sączu, jako uczelnia publiczna, stosuje zasady dostępu do informacji publicznej zgodnie z Ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.). Wobec tego, publiczny dostęp do informacji jest szeroki i obejmuje obowiązujące akty prawne, w szczególności: Uchwały Senatu, Zarządzenia Rektora, regulaminy, w tym Regulamin Studiów, Statut Uczelni, a także

dokumenty dotyczące Zapewnienia Jakości Kształcenia, Wydawnictwa Naukowego, Akademickiego Biura Karier, czy też informacje dotyczące wymian międzynarodowych, zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, procesu rekrutacji wraz ze wszystkimi niezbędnymi szczegółami odnoszącymi się do harmonogramu, zasad, itp. Na stronie Instytutu Pedagogicznego udostępnione są aktualne plany studiów dla poszczególnych roczników i specjalności. Prowadzona jest ponadto zakładka ogłoszeń dla studentów, gdzie na bieżąco zamieszczane są najważniejsze informacje o charakterze organizacyjnym, na przykład związane ze zmianą terminu odbywania zajęć. Informacje dotyczące postępów w nauce, programu studiów, w tym poszczególnych kart przedmiotów (sylabusów) udostępniane są studentom i pracownikom za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu. Dostęp do aplikacji możliwy jest po zalogowaniu na indywidualne konto. Wykorzystując ją, tworzy się również i aktualizuje karty przedmiotów oraz uzupełnia protokoły zaliczeń przedmiotów. ZO zwraca uwagę, że Jednostka nie realizuje w pełni zadań wynikających z **procedury Pr-11 Zapewnienie publicznego dostępu do informacji**, bowiem do czasu wizytacji nie opublikowano na stronie internetowej kart przedmiotów czy też informacji o pięciu nauczycielach akademickich, którzy w wyniku oceny dokonywanej cosemestralnie przez studentów za pośrednictwem ankietyzacji, uzyskali najwyższe oceny.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W odniesieniu do wizytowanego kierunku funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty i uporządkowany określa postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia. We wspomnianych działaniach uczestniczą w odpowiednim zakresie interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicki, studenci, pracownicy administracyjni. Ponadto podejmowaniu refleksji nad programem kształcenia służą również opinie pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych, w tym będących opiekunami praktyk w instytucjach współpracujących z Jednostką. Działalność Jednostki w zakresie monitorowania i przeglądów programów kształcenia i sposobu ich realizacji należy ocenić pozytywnie. W Jednostce gromadzone i analizowane są informacje pochodzące z różnych źródeł, co pozwala na szerokie badanie procesu kształcenia. Dokonywana analiza umożliwia formułowanie wniosków. W toku wizytacji ustalono, że efektem realizowanych działań są propozycje i konstruktywne uwagi, które następnie są wdrażane w postaci konkretnych rozwiązań, mających na celu doskonalenie procesu kształcenia. W odniesieniu do monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w celu zwiększenia przydatności podejmowanych działań, Uczelnia powinna zmodyfikować dotychczasowe rozwiązania w zakresie, który umożliwi diagnozowanie konkretnych efektów kształcenia sprawiających studentom najwięcej trudności.

Publiczny dostęp do informacji został ujęty w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia. ZO zwraca uwagę, że Jednostka nie realizuje w pełni zadań wynikających z **procedury Pr-11 Zapewnienie publicznego dostępu do informacji**, bowiem do czasu wizytacji nie opublikowano na stronie internetowej kart przedmiotów czy też informacji o pięciu nauczycielach akademickich, którzy w wyniku oceny dokonywanej cosemestralnie przez studentów za pośrednictwem ankietyzacji, uzyskali najwyższe oceny

Dobre praktyki

Nie stwierdzono

Zalecenia

- W odniesieniu do monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w celu zwiększenia przydatności podejmowanych działań, Uczelnia powinna zmodyfikować dotychczasowe rozwiązania w zakresie, który umożliwi diagnozowanie konkretnych efektów kształcenia sprawiających studentom najwięcej trudności.
- Pełna realizacja przez Jednostkę zadań wynikających z **procedury Pr-11 Zapewnienie publicznego dostępu do informacji**, w szczególności należy opublikować na stronie internetowej Instytutu sylabusy oraz
- Opublikować na stronie internetowej Instytutu informację o pięciu nauczycielach akademickich, którzy w wyniku oceny dokonanej przez studentów za pośrednictwem ankietyzacji, uzyskali najwyższe oceny.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Uczelnia przedstawiła szczegółową dokumentację dorobku i doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich. Dokumentacja została zweryfikowana w trakcie wizytacji oraz uzupełniona rozmowami z Władzami uczelni i pracownikami. Po analizie dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego zdobytego poza Uczelnią do minimum kadrowego studiów I stopnia zaliczono 4 samodzielnych nauczycieli akademickich, 11 doktorów oraz 2 magistrów ze znaczącym dorobkiem praktycznym zdobytym poza uczelnią. Do minimum kadrowego studiów II stopnia zaliczono 3 samodzielnych pracowników naukowych, 11 doktorów oraz 2 magistrów ze znaczącym dorobkiem praktycznym zdobytym poza uczelnią. Dla studiów II stopnia zgodnie z Ustawą w zamian za trzech samodzielnych nauczycieli akademickich zaliczono 6 doktorów posiadających znaczący doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, oraz za jednego doktora zliczono dwie osoby ze stopniem magistra z istotnym doświadczeniem praktycznym.

Do minimum kadrowego nie zaliczono ze względu na brak dorobku naukowego w obszarach wiedzy, dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, do których zostały przypisane kierunkowe efekty kształcenia, oraz brak doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią związanego z umiejętnościami wskazanymi w kierunkowych efektach kształcenia łącznie czterech nauczycieli, jednego profesora, jednego doktora habilitowanego oraz dwóch doktorów.

Wśród samodzielnych pracowników naukowych jest dwóch przedstawicieli nauk humanistycznych, dyscypliny filozofia (jeden z nich posiada także dorobek w dyscyplinie pedagogika) oraz trzech przedstawicieli dyscypliny pedagogika. Wśród doktorów 11 posiada dorobek w dyscyplinie pedagogika. Także dwóch magistrów posiada znaczący dorobek praktyczny w dyscyplinie pedagogika. Sumując analizę dorobku nauczycieli oraz ich liczbę należy jednoznacznie stwierdzić, że Uczelnia spełnia wymogi minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku wynikające z *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku poz. 1596*. W ocenie zespołu PKA, biorąc pod uwagę proporcje między obszarami wiedzy, do których zostały przypisane efekty kształcenia, struktura minimum kadrowego jest poprawna ze względu na możliwości realizacji kierunkowych efektów kształcenia. Poprawna jest także proporcja nauczycieli akademickich do liczby studentów wynikająca z wymogu § 14 rozporządzenia.

Nauczyciele włączeni do minimum kadrowego oraz nauczyciele spoza minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią zgodny z efektami i treściami kształcenia. Ich kwalifikacje należy ocenić jako kompleksowe i różnorodne o zakresie i specyfice dorobku pozwalającego na realizację zakładanych efektów kształcenia. Różnorodność kwalifikacji jest związana z reprezentowaniem różnych subdyscyplin pedagogiki i dyscyplin pokrewnych, między innymi pedagogiki wczesnoszkolnej, opiekuńczo-wychowawczej, społecznej, psychologii i filozofii.

Zgodnie z wymogami profilu praktycznego odnośnie realizacji zajęć praktycznych, ponad połowa kadry posiada znaczące doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią. Są to głównie doświadczenia byłych i obecnych nauczycieli w szkole oraz pracowników opiekuńczo-wychowawczych w placówkach edukacyjnych i resocjalizacyjnych. Pozytywnie należy ocenić także kwalifikacje nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć. Analiza sylabusów zajęć pozwala na stwierdzenie, że nauczyciele stosują zróżnicowane metody dydaktyczne oraz wykorzystują innowacyjne metody kształcenia. Wśród innowacyjnych metod kształcenia przeważają metody projektowe oraz zajęcia warsztatowe. Są to metody właściwe do realizacji zakładanych efektów kształcenia we wskazanych dyscyplinach. W trakcie spotkania z kadrami nauczyciele wskazywali na stałe podnoszenie swoich kwalifikacji dydaktycznych.

4.2 Za obsadę zajęć dydaktycznych odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu Pedagogiki. Nadrzędnym kryterium obsady zajęć są kwalifikacje merytoryczne pracownika, obszar jego zainteresowań badawczych, a w przypadku zajęć praktycznych, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Analiza planów zajęć potwierdza, że wykłady teoretyczne prowadzą nauczyciele z dorobkiem naukowym, natomiast zajęcia praktyczne osoby ze znacznym doświadczeniem praktycznym zdobytym poza Uczelnią. Także analiza sylabusów przedmiotów porównana z dorobkiem nauczycieli nie wykazuje żadnych nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych. W poszczególnych modułach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz z praktykami studenckimi obsadzani są nauczyciele posiadający doświadczenie pracy w tego typu placówkach edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych. Część zajęć praktycznych jest przeprowadzana bezpośrednio w placówkach edukacyjnych, z którymi Uczelnia współpracuje.

Ocena kadry akademickiej jest wieloaspektowa i kompleksowa z wykorzystaniem typowych elementów oceny akademickiej. Narzędziami oceny kwalifikacji dydaktycznych

nauczycieli są: okresowa ocena nauczycieli, hospitacje zajęć, ocena studentów i współpracujących z Jednostką interesariuszy zewnętrznych (szczególnie w zakresie przygotowania do praktyk studenckich i samodzielnego prowadzenia zajęć). Szczegółowo ocenę nauczycieli reguluje Uchwała 66/2012 z dnia 29 czerwca 2012 określająca *Regulamin okresowej oceny nauczycieli akademickich*.

Uczelnia deklaruje, że z nauczycielami, wobec których są uzasadnione zastrzeżenia, prowadzone są rozmowy dyscyplinujące lub wyjaśniające w celu dbałości o wysoką jakość kształcenia. W trakcie rozmów z Władzami wskazano metody ewaluacji zajęć i ich konsekwencje, między innymi w postaci zmiany prowadzącego zajęcia. Również podczas spotkania z kadrami potwierdzono proces ewaluacji obsady zajęć dydaktycznych. W ocenie zajęć biorą udział także studenci. Podczas spotkania z ZO studenci nie zgłaszali zastrzeżeń do obsady zajęć dydaktycznych. Sumując, należy stwierdzić, że w na wizytowanym kierunku nie stwierdzono nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych a proces ich ewaluacji należy uznać za poprawny.

4.3 Uczelnia deklaruje, że polityka kadrowa Jednostki prowadzona jest według kryteriów projakościowych. ZO PKA podziela tą opinię. Kadrami pozyskuje się według zapotrzebowań dydaktycznych zgłaszanych przez Dyrektora Instytutu. Każda nowo pozyskiwana osoba przechodzi obowiązującą procedurę konkursową, podczas której analizowane są kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć, osiągnięcia naukowe oraz doświadczenie praktyczne kandydata. Władze wskazują, że istotną zmianę w polityce kadrowej zanotowano po zmianie Dyrektora Instytutu w roku akademickim 2015/2016. Od tego czasu zwrócono większą uwagę na zatrudnienie nauczycieli w ramach podstawowego zatrudnienia oraz na dobór pracowników zgodnie z realizowanymi efektami kształcenia. Zmiany w strukturze zatrudnienia w ostatnich latach wynikała także z wygaszaniem specjalności artystycznych na pedagogice. Władze Uczelni przyznały także, że zwiększyły działania motywacyjne dla pracowników posiadających zbyt skromny dorobek naukowy oraz dla pracowników nie realizujących procedur awansowych. Obecna polityka kadrowa Uczelni sprzyja awansom naukowym. Wśród pracowników Instytutu Pedagogiki od roku 2011 odnotowano jeden awans na profesora, dwa na doktora habilitowanego oraz sześć na doktora. Pracownicy podczas spotkania potwierdzili mechanizmy wspierające rozwój kadrowy, między innymi poprzez finansowanie przewodów awansowych, prac wydawniczych, konferencji i wyjazdów zagranicznych. Dofinansowanie działalności nauczycieli jest transparentne i regulowane Zarządzeniem Rektora nr 33/2008.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia spełnia wymogi kadrowe, w tym wymogi minimum kadrowego dla ocenianego kierunku. Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne posiada niezbędne kwalifikacje naukowe i doświadczenie praktyczne zdobyte poza Uczelnią niezbędne do realizacji zajęć. Mechanizmy oceny kadrowej oraz oceny zajęć dydaktycznych są typowe dla Uczelni Wyższej i spełniają wymagane standardy akademickie. Kadrami pozyskuje się poprzez awanse własne oraz konkursy rozpisane zgodnie z obowiązującą Ustawą. Nie stwierdzono nieprawidłowości w

obsadzie zajęć dydaktycznych. Nauczyciele stosują zróżnicowane metody dydaktyczne prowadzenia zajęć.

Dobre praktyki

Nie stwierdzono.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Pedagogiczny prowadzi zarówno sformalizowaną, jak też niesformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia z instytucjami publicznymi i firmami komercyjnymi na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Instytut uznaje współpracę z pracodawcami za jeden z najważniejszych elementów kształtowania programu kształcenia. Współpraca z otoczeniem gospodarczym (obejmująca kilkadziesiąt instytucji publicznych i firm) ma także często charakter niesformalizowany, np. poprzez dyskusje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, podczas różnego typu targów, wystaw, konferencji i uroczystości na uczelni. Współpraca ta nie tylko dotyczy prowadzenia praktyk zawodowych, ale również Instytut włącza się w różnorodne działania w szeroko rozumianym środowisku społecznym.

Zakres i forma współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym określa między innymi Statut Uczelni (§18), na mocy którego w skład powołanego Konwentu wchodzi między innymi przedstawiciele samorządu terytorialnego, wybrani pracodawcy będący interesariuszami zewnętrznymi. Programy kształcenia na kierunku *Pedagogika* (o profilu praktycznym), podlegają opiniowaniu interesariuszy zewnętrznych, którzy także odnoszą się i wnoszą uwagi do zakładanych efektów kształcenia. Ich opinie w znaczący sposób wpłynęły również na projektowanie planów studiów. Corocznie opiekun praktyk pozyskuje także informacje na temat opinii pracodawców w zakresie stopnia przygotowania studentów do realizacji zadań zawodowych, właściwych do wykonywanych czynności w ramach realizowanych praktyk oraz oczekiwań potencjalnych pracodawców.

Studenci kierunku Pedagogika czynnie włączają się do realizacji projektu „*Bezpieczna zima w mieście*” we współpracy z Duszpasterstwem Akademickim w Nowym Sączu. Od 2000 r. tj. już 17 lat corocznie przygotowywana jest grupa kilkudziesięciu studentów reprezentujących Instytut Pedagogiczny oraz pozostałe instytuty naszej uczelni do opieki nad dziećmi podczas balu „*Radość Wasza - Radość Nasza*”, organizowanego przez Stowarzyszenie „*Beskidzkie Więzy*”. Uroczystości te odbywają się pod patronatem Prezydenta Miasta Nowego Sącza.

Od 2009 roku trwa współpraca z SOIK w Nowym Sączu w zakresie współorganizacji Przeglądu Małych Form Teatralnych pt. „*Przebudzenie*”. Dodatkowo od 2010 Instytut bierze

czynny udział w pracach nad rozwojem programowym Studium Dla Kapelmistrzów i Tamburmajorów Orkiestr Dętych przy Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu, jako jedynej tego typu formy kształcenia dyrygentów amatorskich orkiestr dętych w Polsce oraz instruktorów amatorskich zespołów artystycznych. Od 2013 roku studenci włączają się we współorganizację Przeglądu Teatralnego Zespołu Świetlic Środowiskowych w Nowym Sączu, przygotowanie i współorganizację animacji i gier dla rodzin „Majówka FAKRO 2016” organizowaną corocznie w Instytucie IKF.

Należy podkreślić, że studenci kierunku Pedagogika są przygotowani również do prowadzenia pedagogizacji rodziców na zebraniach szkolnych (np. w Szkole Podstawowej Nr 18 w Nowym Sączu).

Zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami, uzyskanymi podczas studiów, absolwenci są prawidłowo przygotowani do pracy w jednostkach i placówkach oświatowych na terenie Nowego Sącza i regionu oraz cieszą się zasłużoną renomą i uznaniem, co zostało podkreślone w trakcie spotkań ZO z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i samorządu terytorialnego (jako organów prowadzących szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia prowadzi zarówno sformalizowaną, jak też niesformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia z instytucjami publicznymi i firmami komercyjnymi na realizację kształcenia praktycznego studentów. Opinie interesariuszy w znaczący sposób wpłynęły na projektowanie planów studiów. Znaczącą wartością dodaną jest fakt, że uczelnia na ocenianym kierunku Pedagogika może pochwalić się bardzo bogatą konsultacją (z wieloma interesariuszami zewnętrznymi) realizowanych obecnie programów poszczególnych przedmiotów o charakterze praktycznym oraz praktyk na większości specjalizacji, w tym: przedstawicielami kilku przedszkoli z oddziałami integracyjnymi z Nowego Sącza i okolic, przedstawicielami szkół podstawowych i gimnazjalnych, zespołu świetlic środowiskowych, rodzinnych domów dziecka, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, TPD, Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR-u, Sądu Okręgowego, jednostki policji i straży miejskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Zakładu Karnego w Nowym Sączu i innych instytucji. Przykładowo w dniu 5 marca 2015 r. odbyło się w PWSZ w Nowym Sączu spotkanie przedstawicieli Instytutu Pedagogicznego z przedstawicielami placówek resocjalizacyjno-opiekuńczo-wychowawczych. W dniu 23 marca 2015 r. odbyło się w PWSZ w Nowym Sączu spotkanie dyrekcji Instytutu Pedagogicznego z dyrektorami przedszkoli oraz opiekunami praktyk z ramienia Uczelni. Spotkanie miało na celu zebranie informacji i uwag na temat praktyk (w tym sposobów ich oceniania) w placówkach przedszkolnych oraz omówieniu programów realizowanych przedmiotów o charakterze praktycznym. Zgromadzone uwagi zostały wykorzystane do modyfikacji programów kształcenia poszczególnych przedmiotów. W dniu 30 marca 2015 r. odbyło się w PWSZ w Nowym Sączu spotkanie przedstawicieli Instytutu Pedagogicznego w sprawie udoskonalenia istniejących programów kształcenia. W spotkaniu uczestniczyło 10 zaproszonych przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych.

Absolwenci są prawidłowo przygotowywani do pracy w jednostkach i placówkach oświatowych na terenie Nowego Sącza i regionu oraz cieszą się zasłużoną renomą i uznaniem.

Dobre praktyki

Bardzo bogata współpraca z wieloma interesariuszami zewnętrznymi w zakresie realizowanych programów poszczególnych przedmiotów o charakterze praktycznym.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na wizytowanym kierunku realizowane są dla studiów pierwszego stopnia lektoraty językowe z języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego na poziomie B+. Dla studiów drugiego stopnia zakłada się, że studenci opanują poziom B2+. Dodatkowo dla studentów oferowana jest nauka języka rosyjskiego. Zajęcia w językach obcych prowadzone są w ramach programu Erasmus +. Uczelnia w latach 2009-2017 gościła 17 wykładowców z innych państw (głównie z ośrodków akademickich państw ościennych). W tym samym czasie aż 58 wykładowców Uczelni wyjeżdżało na uczelnie zagraniczne na wyjazdy studyjne. W gronie studentów na Uczelni gościło 5 obcokrajowców, natomiast 14 studentów wyjeżdżało za granicę. Dla gości zagranicznych wykładowcy Instytutu Pedagogiki prowadzili liczne wykłady w językach obcych, przykładem wykład z maja 2017 roku "Środki dydaktyczne oraz sprzęt do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych".

Istotną rolę w procesie umiejdzynarodowienia odkrywają na wizytowanym kierunku konferencje międzynarodowe oraz organizacja konferencji z udziałem gości zagranicznych. Przykładem konferencja organizowana 8-9 maja 2017 roku "Wyzwania współczesnej edukacji" zorganizowana wspólnie z Uniwersytetem w Preszowie na Słowacji. Z Uniwersytetem Preszowskim organizowane są także coroczne konferencje naukowe kół studenckich. W dorobku pracowników znajdują się teksty obcojęzyczne publikowane w ramach międzynarodowych konferencji naukowych.

Uczelnia podpisała kilkanaście umów z podmiotami zagranicznymi w ramach współpracy naukowej. Są to między innymi Uczelnie ze Słowacji, Serbii, Czech, Ukrainy, Węgier, Rosji, Niemiec. Instytut Pedagogiczny prowadzi także współprace wydawniczą z Uniwersytetem w Belgradzie (Serbia) oraz w Preszowie (Słowacja). Przykładem współpracy z partnerem zagranicznym jest projekt naukowy: „Interdyscyplinarne projektowanie i aplikowanie edukacyjnych programów dla dzieci z problemami zachowania” (KEGA 024PU-4/2013).

Uczelnia deklaruje wpływ współpracy międzynarodowej na proces kształcenia, w tym na jakość zajęć dydaktycznych. Ma on przede wszystkim charakter indywidualnego wkładu nauczycieli w doskonalenie efektów kształcenia i treści zajęć dydaktycznych. Pracownicy poprzez udział w konferencjach zagranicznych, stażach oraz projektach naukowych mają możliwość doskonalenia swojego warsztatu dydaktycznego oraz aktualizacji programu swoich zajęć. Ponadto poprzez organizacje wykładów w językach obcych przez zagranicznych

wizytujących pracowników naukowych studenci mają możliwość poznania stanu zaawansowania badań nad edukacją w krajach z którymi Uczelnie cyklicznie współpracuje.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia na wizytowanym kierunku realizuje w dostatecznym stopniu proces umiędzynarodowienia. Zwraca uwagę duża mobilność pracowników, w tym udział w zagranicznych projektach naukowych, konferencjach i wyjazdach studyjnych. Siłą Uczelni jest cykliczna współpraca w uczelniach krajów ościennych, w tym na Słowacji oraz Ukrainie. Jako istotne należy uznać też stałą współpracę studenckich kół naukowych z Uczelnią w Preszowie oraz dodatkowe lektoraty z języka rosyjskiego. Słabszą stroną Jednostki jest współpraca z partnerami anglojęzycznymi oraz brak oferty studiów w języku angielskim.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.1.

Baza dydaktyczna jest bezpieczna pod względem przepisów BHP, jest dostosowana i wykorzystywana w stopniu ponadprzeciętnym w praktycznym przygotowaniu zawodowym do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Studenci mają dużą, w porównaniu z innymi uczelniami, możliwość osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, a zwłaszcza w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Instytut Pedagogiczny PSWZ w Nowym Sączu posiada pracownie metodyczne (np. wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej, logopedii, terapii zajęciowej, terapii pedagogicznej). Wartym podkreślenia jest wyposażenie sal dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia z zakresu umiejętności muzycznych w dużą liczbę instrumentów (gitary, pianina, keyboardy) oraz pomocy dydaktycznych (m.in. Kamera Shanny MTC – 2 szt., Mikroskop CARL ZEISS JEMA – 1 szt., Plansze interaktywne „Muzyka”, Multimedialna baza wiedzy „Język polski”, Multimedialna baza wiedzy „Matematyka”, Metoda Dobrego Startu - DVD 1 szt., Programy Aktywności M.Ch. Knillów – DVD – 1 szt., Dotyk i Komunikacja Ch. Knilla – DVD – 1 szt., Poranny Krąg - stymulacja sensoryczna wg pór roku - DVD – 1 szt., Stymulacja sensoryczna – DVD – 1 szt., Tuputan –

dywan edukacyjny (muzyka +przewodnik edukacyjny, Tańce, Zabawy), 2 komplety zestawu 3-płytkowego; 2 komplety zestawu 3-płytkowego (wersja angielska), Testy do diagnozy logopedycznej i karty badania logopedycznego, Kwestionariusze do badania osobowości, inteligencji, procesów poznawczych, zainteresowań i kompetencji, metody stosowane w obszarze psychologii i promocji zdrowia, narzędzia do diagnozy sytuacji rodzinnej i szkolnej dzieci i młodzieży, Fantom Prestan, tors osoby dorosłej do nauki RKO/AE).

Ponadto Instytut posiada pracownie specjalistyczne do realizacji zajęć związanych z edukacją plastyczną dziecka/ucznia (np. fotografii, grafiki, rzeźby i malarstwa),

Pracownie te udostępniane na potrzeby dydaktyki i zajęć praktycznych zabezpieczają w sposób ponadprzeciętny proces kształcenia na kierunku *Pedagogika* oraz umożliwiają praktyczną realizację programu studiów oraz działalność poza programową w studenckich kołach naukowych. Ponadto studenci mogą korzystać z sal i pracowni ogólnie dostępnych w PWSZ.

Zajęcia na kierunku *Pedagogika* realizowane są głównie w Instytucie Pedagogicznym PWSZ w Nowym Sączu przy ulicy Chruślickiej 6. Baza dydaktyczna pozwala w pełni rozwijać umiejętności i kształtować kompetencje związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych Instytut posiada także sale komputerowe (nr 19 i 29) na których wyposażeniu jest odpowiednio 19 i 16 zestawów komputerowych z systemem Windows 10 oraz pakietami biurowymi MS-Office (ver. 2007, 2013 i 2016). Ponadto na wybranych zestawach komputerowych zainstalowano oprogramowanie graficzne klasy CorelDraw. Studenci, w miarę potrzeb, otrzymują też dostęp do programu Statistica, co ma szczególne znaczenie na etapie wykonywania obliczeń statystycznych (analiz ilościowych) oraz pisania prac dyplomowych.

W PWSZ podjęto liczne działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych poprzez zwiększenie dostępności Uczelni dla osób niepełnosprawnych. Obiekty Instytutu Pedagogicznego spełniają podstawowe kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych, gdyż: wykonano podjazdy do budynków, zabezpieczono miejsca parkingowe, przystosowano windy oraz toalety do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wyposażenie i infrastruktura instytucji i placówek oświatowo-wychowawczych, w których odbywają się praktyki zawodowe w pełni umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia, są to głównie: przedszkola, szkoły, ośrodki wychowawcze, zakłady karne, muzea i instytucje publiczne (np. jednostki samorządowe pełniące rolę organów prowadzących szkoły).

7.2

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu posiada dwie biblioteki z zasobami przeznaczonymi dla studentów Instytutu Pedagogicznego. Biblioteka Główna znajduje się w centrum Nowego Sącza. Biblioteka Instytutu Pedagogicznego znajduje się w budynku Instytutu. Zbiory biblioteczne to blisko 80 tysięcy woluminów zbiorów zwartych i zbiorów specjalnych (kasety magnetofonowe, kasety video, CD-ROM-y, płyty DVD, filmy, mapy) oraz ponad 100 tytułów (w tym 23 pedagogicznych) prenumerowanych czasopism (także elektronicznych), w tym 10 obcojęzycznych. Zbiory związane są tematycznie z prowadzonymi kierunkami studiów i licznymi specjalnościami kształcenia w Uczelni, w tym również z kierunkiem *Pedagogika*. Bardzo wysoko należy ocenić w szczególności dostępność

piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów, na bieżąco uzupełnianego i uaktualnianego zgodnie z potrzebami studentów i nauczycieli akademickich. Biblioteka współpracuje z wieloma wydawnictwami, w tym również z wydawnictwami z zakresu nauk społecznych (w tym pedagogicznych). Rocznie przybywa około trzech i pół tysiąca pozycji. Są to nowości wydawnicze. Księgozbiór biblioteki oprócz literatury z zakresu przedmiotów/modułów kształcenia obejmuje także literaturę uzupełniającą, która ułatwia pisanie prac dyplomowych, semestralnych i innych oraz służy indywidualnemu poszerzaniu wiedzy z wybranych dziedzin nauki. Polityka gromadzenia zbiorów nastawiona jest na zakupienie i włączenie do księgozbioru możliwie największej liczby tytułów nowych pozycji. Wzorem wielu polskich bibliotek naukowych, Biblioteka nie kupuje wielu egzemplarzy danej pozycji, lecz jeden egzemplarz każdego zakupionego tytułu jest zawsze dostępny na miejscu w czytelni. Ponadto Biblioteka poszerza sukcesywnie księgozbiór w zakresie publikacji elektronicznych.

W ocenie ZO PKA Zasoby biblioteczne zapewniają prawidłową realizację programu kształcenia studentów na prowadzonych kierunku pedagogika i wszystkich jej specjalnościach. Ważne jest również to, że zasoby są uzupełniane zgodnie ze wskazaniem studentów i nauczycieli akademickich. Biblioteka jest otwarta w godzinach odpowiadających potrzebom studentów. W bibliotece znajdują się stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz czytelnia. Biblioteka przystosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Posiada stanowiska do pracy dla studentów z niepełnosprawnościami.

Czytelnicy mogą korzystać także z Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach programu realizowanego z środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Są to zasoby licencyjne dostępne bezpłatnie dla wszystkich instytucji akademickich w kraju. W ramach tego programu Biblioteka posiada sieciowy dostęp do czasopism i książek w licencjach krajowych i konsorcyjnych, a także baz bibliograficznych w licencjach krajowych i konsorcyjnych.

Biblioteka jest kompletnie zautomatyzowana i pracuje w zintegrowanym systemie bibliotecznym PROLIB MARC 21. Jest to wersja systemu, obsługująca standard MARC 21 (wersja Workgroup). PROLIB M21 funkcjonując w standardach obowiązujących w prestiżowych bibliotekach naukowych całego świata stwarza możliwość importu rekordów bibliograficznych z baz innych bibliotek, dzięki specjalnemu protokołowi klient-serwer Z 39.50. Jest wersją graficzną, w przeciwieństwie do poprzednich wersji tekstowych. Jest to wersja, w której można zindywidualizować interfejs w ramach potrzeb poszczególnych bibliotek i ich użytkowników. Posiada elektroniczny katalog, dostępny w sieci, automatyczny system wypożyczeń oraz możliwości zdalnej rezerwacji wybranych pozycji książkowych. Z poziomu katalogu każdy zarejestrowany czytelnik posiada możliwość sprawdzenia stanu swojego konta (listy wypożyczonych pozycji oraz terminu zwrotu), może także prolongować pożyczoną pozycję bez konieczności przyścia do biblioteki. Użytkownicy zarejestrowani w Bibliotece otrzymują na swoje konta mailowe informacje przypominające o terminie zwrotu.

W Bibliotece funkcjonuje system Wypożyczeń Międzybibliotecznych, który umożliwia sprowadzenie wybranych pozycji znajdujących się w zbiorach innych polskich bibliotek naukowych. Dotyczy to pozycji książkowych, których Biblioteka z różnych względów

(wyczerpany nakład, starsze wydanie) nie może zakupić. Rocznie realizowanych jest kilkaset zamówień.

Biblioteka prowadzi kartotekę zagadnieniową czasopism. Są to opisy bibliograficzne ważniejszych artykułów z prenumerowanych przez Bibliotekę czasopism. Opisy włączone są do katalogu bibliotecznego Ponadto pracownicy biblioteczni tworzą indywidualne zestawienia bibliograficzne na wybrane tematy dla zainteresowanych czytelników. Biblioteka posiada własną stronę internetową z najważniejszymi informacjami. Są to informacje o zbiorach, godzinach dostępności biblioteki, prenumerowanych czasopismach. Znajduje się tam między innymi: dostęp do katalogu zbiorów, baz danych, regulamin organizacyjny biblioteki.

W roku 2017 Biblioteka rozpoczęła wstępne prace związane z powstaniem repozytorium instytucjonalnego. Decyzja ta związana jest z ideą ruchu Open Access i ma na celu powszechne udostępnianie materiałów o charakterze naukowym, których twórcami są pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni. W repozytorium znajdują się materiały publikowane oraz niepublikowane, m. in.: prace doktorskie i habilitacyjne, artykuły naukowe, monografie, rozdziały monografii, materiały konferencyjne, raporty naukowe, sprawozdania, skrypty, materiały dydaktyczne, sylabusy, recenzje.

W chwili obecnej proces tworzenia repozytorium jest finalizowany i wkrótce repozytorium rozpocznie działalność.

Warto podkreślić, że Biblioteka jest członkiem Konsorcjum Poznańskich Bibliotek Naukowych i dzięki uczestnictwu w tym konsorcjum użytkownicy uzyskali dostęp do pełnotekstowych baz danych online w ramach projektu Electronic Information for Libraries. Bazy danych obejmują szeroki zakres dziedzinowy: nauki humanistyczne, społeczne, językoznawstwo, literaturoznawstwo, psychologię, religię, edukację, nauki ekonomiczne, nauki techniczne, nauki medyczne, nauki o zdrowiu, informatykę i wiele innych. Studenci i pracownicy mogą korzystać z baz EBSCOhostWeb oraz Business Searching Interface.

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

W ramach poprawy warunków kształcenia w budynku Instytutu Pedagogicznego w latach od 2015 do 2017 zostały przeprowadzone prace remontowe, które swoim zakresem objęły m.in. malowanie sal dydaktycznych i korytarzy Instytutu, malowanie elewacji budynku i dachu, wymianę drzwi do pomieszczeń na parterze budynku, modernizację systemu kanalizacji, instalację klimatyzacji w pomieszczeniach biblioteki oraz doprowadzenie internetowego łącza światłowodowego do połączenia Instytutu z innymi obiektami PWSZ i Rektoratem.

Cały budynek Instytutu jest objęty siecią bezprzewodową WIFI, z której mogą korzystać wszyscy studenci oraz pracownicy dydaktyczni i administracyjni.

W roku 2018 planowany jest zakup nowych urządzeń radiowych w celu polepszenia sygnału WIFI oraz doposażenie pracowni metodycznych o fantomy logopedyczne, a także zainstalowanie klimatyzacji we wszystkich salach dydaktycznych oraz powiększenie parkingu.

Realizując procedury systemu zapewnienia jakości kształcenia, przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego władze Instytutu Pedagogicznego dokonują oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej. Ocena przedstawiana jest Dyrektorowi i Radzie Instytutu oraz wykorzystywana jest przez jednostki organizacyjne PWSZ do rozwoju tej infrastruktury.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka zapewnia bardzo dobrą bazę dydaktyczną umożliwiającą realizację założonych efektów kształcenia w stopniu znacznie przekraczającym poziom realizowanych efektów kształcenia. Dysponuje dużą liczbą pracowni, które są przygotowane do realizacji wszystkich form zajęć. Stanowi to mocną stronę infrastruktury dydaktycznej, która wyróżniająco (na tle innych uczelni) przygotowuje studentów do praktyki zawodowej. Wizytowany Instytut posiada aktualne zbiory biblioteczne i są one bardzo często aktualizowane.

Dobre praktyki

Posiadanie nowatorskich, niespotykanych w innych uczelniach, bardzo dobrze wyposażonych pracowni metodycznych (m.in.. wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej, logopedii, terapii zajęciowej, terapii pedagogicznej, trzech pracowni muzycznych w dużą liczbę instrumentów oraz pracowni plastycznych specjalistycznych (np. grafiki, rzeźby i malarstwa) a także fotografii. Pracownie te zapewniają w sposób bardzo skuteczny osiągnięcie efektów w procesie kształcenia. Są one udostępniane na potrzeby dydaktyki i zajęć praktycznych, zabezpieczają w sposób ponadprzeciętny proces kształcenia na kierunku *pedagogika* oraz umożliwiają praktyczną realizację programu studiów oraz działalność poza programową w studenckich kołach naukowych.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

Studenci wizytowanego kierunku są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej oferowanej im przez jednostkę. Nauczyciele akademicy są dostępni podczas wyznaczonych godzin konsultacji oraz w przerwach między zajęciami. Dodatkowo kontakt z prowadzącymi zajęcia można nawiązać za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonicznie oraz poprzez

informatyczny system Uczelni. Terminy konsultacji są dostosowane do formy i trybu studiów oraz planu zajęć.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że część nauczycieli akademickich udostępnia materiały pomocnicze związane z realizowanym przedmiotem takie jak prezentacje i skrypty. Materiały są udostępniane za pośrednictwem poczty elektronicznej. W opinii studentów materiały przekazywane przez prowadzących są przydatne i ułatwiają realizację założonych efektów kształcenia. Studenci przekazali opinie, że chcieliby, żeby wszyscy nauczycieli udostępniali materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualny program i plan studiów, który kierowany jest do osób osiągających wysokie wyniki w nauce. Warunkiem koniecznym ubiegania się o indywidualny program i plan studiów jest ukończenie I roku studiów I stopnia lub I semestru studiów II stopnia. Student zainteresowany tą formą indywidualizacji studiów składa pisemny wniosek do Dyrektora Instytutu. Opiekuna studenta ustala Dyrektor Instytutu. Program studiów jaki będzie realizował w ramach indywidualnego programu i planu studiów ustala student wraz z opiekunem, a zatwierdza Dyrektor. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA posiadali informacje na temat możliwości indywidualizacji procesu kształcenia poprzez indywidualny program i plan studiów. Dodatkowo władze instytutu rozpatrują indywidualne przypadki powodujące trudności w procesie studiowania. Dodatkowo studenci mają możliwość wnioskować o indywidualne warunki i tryb odbywania zajęć dydaktycznych w przypadku: studentów z niepełnosprawnościami, odbywaniu zajęć na uczelniach zagranicznych, uczestnictwie w pracach badawczych oraz innych szczególnie uzasadnionych przypadkach. Studenci znają takie prawo. Podczas spotkania ZO PKA ze studentami zostały przywołane pojedyncze przykłady korzystania z możliwości indywidualizacji programu i planu studiów lub indywidualizacji warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych. Jest to mało popularna praktyka, ale dostępna. Studenci podczas realizacji procesu kształcenia otrzymują od nauczycieli akademickich wsparcie w postaci dostępności podczas godzin konsultacji, za pośrednictwem poczty elektronicznej i informatycznego systemu uczelni.

Seminaria dyplomowe na studiach I stopnia odbywają się na V i VI semestrze, natomiast na poziomie studiów II stopnia na semestrze I i II odbywają się preseminaria, przez kolejne dwa semestry realizowane jest seminarium dyplomowe. Studenci studiów II stopnia podkreślili dużą wartość przygotowania do pisania pracy dyplomowej dzięki preseminarium i seminarium. Studenci studiów I stopnia zwrócili uwagę na ich zdaniem małą liczbę godzin zajęć seminaryjnych. Grupy seminaryjne mają zazwyczaj od 8 do 15 osób, zasada ta jest przestrzegana przez nauczycieli akademickich i zdaniem studentów jest to właściwa praktyka. Wybór tematu realizowany jest przez zapisanie się do właściwego promotora. Zasadą przyjętą na uczelni jest przyjmowanie zapisów do czasu wyczerpania miejsc. Na wizytowanym kierunku obowiązuje limit dyplomantów przypadających na jednego opiekuna pracy, co z punktu widzenia studentów umożliwia otrzymanie wsparcia od opiekuna pracy dyplomowej na wysokim poziomie. Opiekunowie są dostępni w godzinach konsultacji oraz w czasie między zajęciami. Studenci zwracają szczególną uwagę na fakt dużego zaangażowania promotorów w proces pisania pracy.

W Instytucie Pedagogicznym PWSZ w Nowym Sączu funkcjonują 3 koła naukowe. W ramach odbytych spotkań ZO PKA z przedstawicielami kół naukowych udało się uzyskać informacje, że wsparcie ze strony uczelni jest bardzo dobre. Przedstawiciele kół naukowych podkreślali

bardzo duże zaangażowanie opiekunów. Wszystkie koła naukowe mają dostęp do infrastruktury instytutu w celu realizacji założonych działań. Istnieje możliwość finansowania działań Kół w ramach konkursu organizowanego przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Przedstawiciele kół naukowych ocenili taki model jako sprawiedliwy i umożliwiający właściwe funkcjonowanie. Założone w 2005 roku Koło Pedagogów ma obecnie 13 członków – studentów I stopnia i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Realizuje projekty mające na celu rozwój umiejętności metodologii badań pedagogicznych. Organizuje konferencje krajowe i międzynarodowe we współpracy z Uniwersytetem Proszowskim na Słowacji oraz Uniwersytetem Opolskim. Ważne pokreślenia jest pisanie publikacji na podstawie organizowanych konferencji. W jednostce funkcjonuje również koło naukowe „Edukacja i zabawa”, które rozwija umiejętności związane wychowaniem przedszkolnym, również współpracuje z Uniwersytetem Proszowskim. Trzecim kołem naukowym funkcjonującym w Instytucie Pedagogicznym PWSZ w Nowym Sączu jest Koło „Wspomaganie rozwoju dziecka”. Członkowie koła prowadzą warsztaty w ramach których piszą scenariusze animacji czasu dzieci w wieku przedszkolnym. Wszelkiego rodzaju działania w ramach koła naukowego studenci wizytowanego kierunku oceniają bardzo pozytywnie.

W uczelni funkcjonuje Biuro Karier, z którego usług korzystają studenci wizytowanego kierunku. W ramach swej działalności Biuro Karier wspomaga studentów w procesie znalezienia praktyk zawodowych, zajmuje się również monitorowaniem losów absolwentów, doradztwem zawodowym. Studenci pozytywnie ocenili funkcjonowanie Biura Karier oraz proponowane przez nich wsparcie. Studenci mogą uzyskać pomoc w przygotowaniu CV, listu motywacyjnego, przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, jak również samorozwoju poprzez możliwość uczestnictwa w organizowanych szkoleniach z umiejętności miękkich. Biuro Karier na pierwszym semestrze I stopnia studiów prowadzi badania oczekiwania studentów po zakończonym procesie kształcenia, które są przekazywane do Dyrektora instytutu. Jest to bardzo ważny element realizacji procesu kształcenia zgodnie z oczekiwaniami studentów z naciskiem na plany zawodowe. Kolejnym działaniem wsparcia studentów jest tworzenie przez Biuro Karier poradnika dla studentów 1 roku. W poradniku zawarte są podstawowe informacje dotyczące funkcjonowania na uczelni. Jest to praktyka bardzo pozytywnie oceniana przez studentów. Biura Karier przygotowuje również album sylwetek absolwentów z tytułami ich prac dyplomowych co ma pozytywny wpływ na późniejsze znalezienie pracy zawodowej. Album absolwentów wysyłany jest do lokalnych pracodawców. Biuro Karier jest otwarte od poniedziałku do piątku i w zależności od potrzeb studentów studiów niestacjonarnych w soboty i niedziele.

Na Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu funkcjonuje samorząd studentów, który aktywnie włącza się w życie uczelni poprzez czynny udział w posiedzeniach Senatu. Samorząd studentów zwraca szczególną uwagę na działania mające charakter doskonalenia procesu kształcenia poprzez szeroko zakrojone akcje promocyjne wśród studentów, mające zachęcić ich do udziału w ankiecie oceny nauczycieli akademickich. Dodatkowo przedstawiciele samorządu studentów podejmują inicjatywy mające na celu integrację studentów. Samorząd posiada swoją siedzibę, a władze uczelni zapewniają wsparcie finansowe na działania przez nich podejmowane. W ich opinii wsparcie udzielane przez jednostkę jest adekwatne do ich potrzeb i umożliwia realizację założonych celów.

Uczelnia posiada system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami. Wsparciem zajmują się Dyrektor Instytutu. Na uczelni funkcjonuje również Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Budynek Instytutu Pedagogicznego dostosowany jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Aktualnie na wizytowanym kierunku nie ma studentów z niepełnosprawnościami. Podczas spotkania ZO PKA studenci podali przykład wsparcia studentki, która ukończyła już uczelnie PWSZ w Nowym Sączu. Zaangażowanie Dyrektora instytutu ocenili oni bardzo pozytywnie.

Studenci uważają, że program studiów dostępny w systemie informatycznym uczelni jak i karty przedmiotów udostępniane studentom na pierwszych zajęciach w semestrze są odpowiednim źródłem informacji o procesie kształcenia. Sylabusy są kompletne i wspomagają ich w procesie uczenia się. Karty przedmiotów zawierają informacje na temat zaliczenia przedmiotu, efektów kształcenia, literatury podstawowej i uzupełniającej oraz wymiaru godzin.

Na wizytowanym kierunku studiów funkcjonują dwa mechanizmy motywacyjne studentów. Studenci mogą ubiegać się o stypendium rektora dla najlepszych studentów, które finansowe jest z Funduszu Pomocy Materialnej. Zasady przyznawania stypendium rektora są określone przez odpowiednie przepisy na poziomie uczelnianym. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym i wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Drugim elementem motywującym są stypendia w ramach Wewnętrznego Systemu Stypendialnego przyznawane studentom wykazującym osiągnięcia związane przede wszystkim z prowadzeniem badań. Studenci Instytutu Pedagogicznego oceniają pozytywnie zasady dotyczące mechanizmów motywacji. Stypendia są wypłacane terminowo, a proces składania wniosków w opinii studentów jest przejrzysty i sprawiedliwy. Studenci mają możliwość zamieszkania w Domu Studencki PWSZ w Nowym Sączu. Standard oceniają jako poprawny.

Ważnym elementem wsparcia studentów jest realizowany program praktyk pilotażowych. Z perspektywy studentów kierunku pedagogika o profilu praktycznym doświadczenie zawodowe jest bardzo ważne w późniejszym poszukiwaniu pracy. Studenci korzystają z chęcią z programu praktyk pilotażowych. Podczas spotkania ZO PKA studenci ocenili takie wsparcie procesu kształcenia bardzo pozytywnie.

W jednostce studenci mają możliwość zgłaszania swoich wniosków i skarg bezpośrednio u władz instytutu oraz za pośrednictwem samorządu studentów. Studenci podczas spotkania z ZO PKA ocenili istniejące mechanizmy składania wniosków i skarg jako odpowiednie oraz efektywne.

8.2

Na stronie internetowej jednostki zawarte są potrzebne informacje dotyczące procesu kształcenia, w tym informacje o planie studiów, planie zajęć, regulaminie studiów, regulaminie pomocy materialnej oraz sylabusy. W opinii studentów obecnych podczas spotkania z ZO PKA obsługa administracyjna działa sprawnie. Sekretariat jest otwarty w godzinach dostosowanych do potrzeb studentów. Studenci pozytywnie odnoszą się do kompetencji obsługi administracyjnej. W ich opinii jakość obsługi jak i kompetencje osób ją zapewniającą są na wysokim poziomie, co umożliwia tej grupie społeczności akademickiej na sprawne załatwianie spraw związanych z procesem kształcenia.

Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących systemu motywowania studentów bezpośrednio do władz instytutu lub za pośrednictwem samorządu studenckiego. Jest to w ich ocenie wystarczająca forma zgłaszania swoich uwag. Nie jest prowadzone badanie wśród ogółu studentów dotyczące poziomu zadowolenia z form motywowania.

Instytut Pedagogiczny doskonali system opieki dydaktycznej. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag bezpośrednio u władz instytutu i w sekretariacie. Instytut prowadzi badania wśród ogółu studentów na temat opinii obsługi administracyjnej raz na 3 lata. Istnieje możliwość zgłaszania uwag za pomocą samorządu studentów. W opinii studentów formy doskonalenia systemu opieki są efektywne i wpływają na poprawę jakości obsługi administracyjnej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci otrzymują wsparcie naukowe i dydaktyczne od jednostki w zakresie zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które jest w ich opinii odpowiednie oraz zorientowane na ich potrzeby. Indywidualne potrzeby studentów są uwzględniane w procesie kształcenia. Studenci są wspierani w ramach dodatkowej działalności w kołach naukowych i samorządzie studentów. W jednostce funkcjonuje prawidłowo system składania wniosków i skarg. Studenci mają możliwość oceny procesu dydaktycznego w trakcie studiów, co wpływa na jego doskonalenie i dopasowanie do potrzeb studentów. Mocną stroną systemu wsparcia jest bardzo prostudenckie podejście władz instytutu i otwartość na uwagi zgłaszane przez studentów.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Stwierdzono, że większej troski wymaga ogólna koncepcja kształcenia, zwłaszcza w odniesieniu do deklarowanych na tym poziomie efektów (ogólnikowe charakterystyki absolwentów), a także jakość prac dyplomowych (zwłaszcza pod względem koncepcyjnym i metodologicznym), a także organizacja toku kształcenia.	Zalecenie zostało zrealizowane w zakresie koncepcji kształcenia oraz właściwego monitorowania prac dyplomowych. Jednak niektóre prace o tematyce, jak i zawartości, nie mieszczą się w dyscyplinie pedagogika np. <i>Formy i funkcje dziennikarstwa ekologicznego w Internecie, Światowe Dni Młodych w opinii uczestników, Formy i funkcje reklam w mediach</i>

	<i>nowosądeckich</i>
<p>Stwierdzono, iż struktura Instytutu Pedagogicznego nie odpowiada w pełni ofercie kształcenia studentów. Brak w niej było bowiem jednostek, które przedmiotem zainteresowania naukowego i dydaktycznego czyniłyby: pedagogikę opiekuńczą, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę kultury oraz terapię pedagogiczną. Z punktu widzenia ZO taki stan rzeczy zdawał się uzależniać prowadzenie specjalności: opieka nad dzieckiem, pedagogika resocjalizacyjna oraz praca kulturalno-oświatowa od indywidualnych kompetencji określonych nauczycieli akademickich, a nie od realizowanych zadań naukowo- dydaktycznych w ramach jednostki organizacyjnej. Poważne wątpliwości wzbudził także fakt, iż kierownikiem Zakładu Pedagogiki był młodszy pracownik naukowy, podczas gdy w składzie osobowym tego Zakładu było 4 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.</p>	<p>Zalecenie zostało zrealizowane. Powołane stosowne Zakłady.</p>
<p>Stwierdzono, że większej troski wymaga systematyczność i zakres oceny jakości kształcenia dokonywanej przez wszystkich studentów.</p>	<p>Zalecenie zostało zrealizowane. Jednostka posiada procedury i narzędzia mające na celu zaangażowanie studentów w ocenę jakości kształcenia. Studenci mają możliwość udziału w cyklicznej, powszechnej ankietyzacji umożliwiającej wyrażenie opinii na temat nauczycieli akademickich, prowadzonych przez nich zajęć, a także jakości obsługi administracyjnej zarówno na poziomie Uczelni, jak i Instytutu.</p>
<p>Stwierdzono brak informacji zwrotnych dla studentów w kontekście dokonywanych przez nich ocen.</p>	<p>Zalecenie zostało zrealizowane. Większość studentów wizytowanego kierunku jest świadoma efektów procesu ankietyzacji. Na stronie internetowej Jednostka publikuje ogólne wyniki ankietyzacji prowadzonej wśród studentów, a także ogólne informacje na temat podejmowanych działań. Niemniej jednak Jednostka nie realizuje w pełni założonych w obowiązujących procedurach działań, np. nie publikuje na stronie internetowej informacji o pięciu najwyżej ocenionych przez studentów nauczycielach akademickich.</p>
<p>Stwierdzono brak procedury angażującej pracodawców w działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni.</p>	<p>Zalecenie zostało zrealizowane. Instytut Pedagogiczny prowadzi zarówno sformalizowaną, jak i niesformalizowaną</p>

	współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia z instytucjami publicznymi i firmami komercyjnymi na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Instytut uznaje współpracę z pracodawcami za jeden z najważniejszych elementów kształtowania programu kształcenia.
Stwierdzono słabe i niestabilne zaplecze kadrowe studiów pedagogicznych.	W stosunku do zakresu (zbyt dużej liczby godzin w planach studiów) kadra jest nadmiernie rozbudowana (dorobek niektórych nauczycieli akademickich nie ma związku z pedagogiką).
Stwierdzono, że aktywność naukowa Instytutu Pedagogicznego jest słabo dopasowana do studiów pedagogicznych.	Zalecenie dotyczyło profilu ogólnoakademickiego ale pomimo to wielu pracowników jest aktywna i posiada dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika. Są też pracownicy, którzy wykazują słabą aktywność twórczą w zakresie dorobku naukowego lub naukowo-dydaktycznego lub ich dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe nie ma związku z efektami na kierunku pedagogika.
W odniesieniu do infrastruktury naukowo-dydaktycznej stwierdzono, że w stosunku do liczby studentów Jednostka w niewystarczającym stopniu spełnia kryteria konieczne do realizacji celów dydaktycznych.	Zalecenie zostało zrealizowane. W Instytucie Pedagogicznym wyposażono perfekcyjnie pracownie specjalistyczne, które stwarzają ponad przeciętne warunki prowadzenia zajęć w profilu praktycznym.
Stwierdzono, że funkcjonowanie systemu opieki materialnej i socjalnej wymaga udoskonalenia, zwłaszcza w sprawach zachowania terminów informowania o decyzjach w tych sprawach i rzetelności informacji o warunkach uzyskania pomocy.	Zalecenie zostało zrealizowane.